

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PROBLEMATIKA PRAVICOVÉHO EXTREMISMU
V ČESKÉ REPUBLICĚ**

Autor práce: Jiří Brož, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení mé práce. Zároveň bych také rád poděkoval celé své rodině, přátelům a kamarádům za podporu během mého studia včetně náročného období, kdy jsem pracoval na této bakalářské práci.

ABSTRAKT

BROŽ, J., DiS. *Problematika pravicového extremismu v České republice : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 67 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: extremismus, pravicový extremismus, levicový extremismus, propagace extremismu, symbolika, hrozby, Dělnická strana, Dělnická strana sociální spravedlnosti

Bakalářská práce řeší otázku pravicového extremismu na území České republiky se zaměřením na Dělnickou stranu a její komparaci s Dělnickou stranou sociální spravedlnosti. Rovněž pojednává o symbolice užívané Dělnickou stranou a Dělnickou stranou sociální spravedlnosti. Bakalářská práce zahrnuje i opatření vůči pravicovému extremismu a prezentuje vybraný zásah Policie České republiky vůči pravicovému extremismu.

ABSTRACT

BROŽ, J., DiS. *The Issue of Right-wing Extremism in the Czech Republic : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2018. 67 p. Supervisor : doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: extremism, the right (wing) extremism, the left (wing) extremism, promotion, symbolism, threats, Workers 'Party, Workers' Party of Social Justice

This bachelor thesis addresses the issue of right-wing extremism in the Czech Republic with a focus on the Workers 'Party and its comparison with the Workers' Party of Social Justice. It also deals with the symbolism used by the Workers 'Party and the Workers' Party of Social Justice. The bachelor thesis also includes measures against right-wing extremism and presents the selected intervention of the Czech Police towards right-wing extremism.

OBSAH

Úvod	7
Cíl a metodika bakalářské práce	9
1 Vymezení základních pojmů	10
1.1 Extremismus	13
1.2 Pravicový extremismus	18
1.3 Extremistický a extrémní	21
2 Komparace DS a DSSS	23
2.1 Historický vývoj stran	23
2.1.1 Dělnická strana	23
1.1.1 Dělnická strana sociální spravedlnosti	28
2.2 Program DS a DSSS	39
2.3 Vedoucí představitelé DS a DSSS	41
2.3.1 Vedoucí představitelé a organizační struktura Dělnické strany	41
2.3.2 Vedoucí představitelé a organizační struktura Dělnické strany sociální spravedlnosti	43
2.4 Symbolika DS a DSSS	44
3 Opatření PČR vůči pravicovému extremismu	49
3.1 Zprávy o stavu extremismu na území českého státu	51
3.1.1 Vývoj extremistické scény	51
3.1.2 Statistiky	53
3.2 Zásah ze strany PČR vůči pravicovému extremismu	55
Závěr	59
Seznam použitých zdrojů	61
Seznam zkratk	66
Seznam obrázků, tabulek a grafů	67

Úvod

Jak již samotný název bakalářské práce napovídá, ústředním tématem bude problematika pravicového extremismu v České republice. Počátek je věnován základním pojmům a jejich vymezením se zaměřením na pravicový extremismus, včetně adjektiv extremistický a extrémní. Bakalářská práce zejména komparuje Dělnickou stranu s její nástupnickou organizací Dělnickou stranou sociální spravedlnosti, včetně programu a představitelů. Samostatná kapitola je věnována používané symbolice těchto stran představující na našem území nejznámější uskupení krajní pravice. Práce se dále zaměřuje na opatření Policie České republiky vůči pravicovému extremismu.

Téma bakalářské práce si autor zvolil po získaných zkušenostech u Policie České republiky a po několika letech v Pořádkové jednotce v rámci Policie České republiky. Rozhodující pro něj byla účast v roce 2013 na protiromských demonstracích v Českých Budějovicích, kde v létě tohoto roku došlo k několika střetům s demonstranty. Odehrálo se i značné množství rasově motivovaných útoků. Například na sídlišti Máj provolávali nejenom rasistická hesla, ale byly k vidění i jiné projevy rasové nenávisti. V souvislosti s tímto jednáním došlo k zadržení několika osob a při demonstracích bylo i několik osob zraněno včetně zakročujících policistů. Do všech těchto událostí i následných, zahrnujících konflikty, útoky jednotlivců a skupinek, demonstrace, protestní pochody aj. byla zapojena česká krajně pravicová scéna. Tato zkušenost z Českých Budějovic v autorovi vyvolala touhu dozvědět se o této problematice něco dalšího věnovat se jí do větší hloubky, proto zvolil formu zpracování bakalářské práce.

Demonstrace a pochody vedené jak proti Romům v létě roku 2013 vyvolaly nejen v Českých Budějovicích ale defacto v celé České republice lavinový efekt v podobě dalších protiprávních aktivit. V Českých Budějovicích bylo vše následkem banální potyčky dětí na hřišti, do které se následně zapojili i rodiče dětí. Jejich jednání mohlo být podpořeno (špatnou ekonomickou situací a narušenými mezilidskými vztahy) celosvětovou ekonomickou krizí, která zasáhla i Českou republiku a její obyvatelstvo. Zde se opět ukázalo, že za vzestupem neklidu ve společnosti a extremismu stála sociální nejistota, nedostačující bezpečnostní situace či nezaměstnanost a znechucení, což však vždy nemusí být nutně katalyzátorem vzestupu extremismu. Pokud se ale daná situace nemění, může to některé vést k tomu, že začnou jednat na vlastní pěst nebo řešit otázky

vyvolávající spory ve společnosti. Tito lidé začnou na krizi hledat lék a naleznou ho v podobě extremistické strany či hnutí, neboť ty jsou jedinými v politickém spektru, kteří slibují velmi rychlá řešení. Mohou to být často lidé, kteří jsou ozbrojeni legálně drženy střelnými zbraněmi. Neunesou váhu situace a jejich jednání pak vyústí v nekontrolovatelný masakr, to je často k vidění v Americe, která má sama velké problémy s tzv. multikulturní společností a kriminalitou, ale postupem času se tento model dostává i do zemí Evropy, kde jsou dle nového trendu využívány jako nástroj terorismu dokonce i dopravní prostředky.

Poslední roky je možné označit za revoluční, a to nejen v rámci Evropy ale v podstatě celosvětově. Bohaté státy podporující imigranty dospěli k závěru, že se tzv. „přepočítali“ a mění svou velice příznivou pro-imigrační politiku (především severské Evropské státy), jelikož se začala projevovat odlišná mentalita přicházejících lidí a páchaní v celkovém součtu masy migrantů tisíců trestných činů, s čím souvisí i sílící útoky extremistických hnutí a skupin, na což není Evropa připravena a její bezpečnostní složky to oslabuje a může to vést až k jejich rozpadu. Tito lidé (především ekonomičtí migranti) neprchají ze svého domova před nebezpečím, ale za vidinou lehce dostupných peněz. Vzestup extremismu je tedy bezesporu ovlivněn ekonomickým cyklem (zvláště dlouhotrvající recesí), finanční situací občanů a často konfliktní situací (válka, migrační krize, neshody v práci, v rodině, apod.) „rozbuškou“, která vyvolá v občanech touhu se radikalizovat nebo situaci vyřešit po svém.

Každý z nás by si měl uvědomit, že extremismus v České republice není nebezpečný pouze ve vztahu k minoritám, ale může zvláště do budoucnosti poznamenat nekontrolovatelnou migrační krizí, která proběhla v posledních letech a není jí ještě zcela konec představovat hrozbu i pro dosud majoritní občany a samotné demokratické uspořádání našeho státu potažmo celé Evropy, tak jak jí dosud známe.

Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je vymezit základní pojmy důležité pro pravicový extremismus v České republice a prozkoumat samotnou pravicovou scénu extremistického spektra na území České republiky. Také zde autor v podkapitole vymezí pojmy extremistický a extrémní. V samostatné kapitole se autor zaměří na komparaci Dělnické strany (dále jen „DS“) a její nástupnické organizaci v podobě Dělnické strany sociální spravedlnosti (dále jen „DSSS“).

Dále je cílem též zhodnotit historický vývoj těchto výše uvedených stran a jejich popis včetně uvedení hlavních představitelů. V práci je detailně přiblížena používaná symbolika strany DS a DSSS. Zároveň práce ve svém závěru přiblíží opatření Policie České republiky vůči pravicovému extremismu, zprávy o stavu extremismu na území českého státu a zásah ze strany Policie České republiky.

V bakalářské práci byly použity následující vědecké metody: obsahová analýza odborné literatury, deskripce, analýza a syntéza při vymezování základních pojmů. V neposlední řadě byla použita komparace, aby vynikla shoda a rozdíly mezi Dělnickou stranou a Dělnickou stranou sociální spravedlnosti, které představují důležité subjekty pravicové extremistické scény v ČR.

1 Vymezení základních pojmů

V této kapitole autor vymezil základní pojmy spojené s extremismem. Nejedná se o co nejširší výklad pojmů, ale o výklad v rozsahu nezbytném pro orientaci a další kapitoly v této bakalářské práci. Podrobněji bude v dalších kapitolách vysvětlen pojem extremismus, pravicový extremismus, extremistický a extrémní.

Hnutí (extremistické) - neoficiální, více či méně pevné sdružení občanů stejných nebo podobných extrémních názorů na společenské vztahy, postavení národa, člověka, náboženství ve společnosti, usilující o prosazení svých názorů a cílů, a to i za využití různých i protiprávních prostředků.¹

Rasa – Rasou se rozumí dědičně předávané znaky jako např.: stavba těla, barva pleti apod.² Pojem můžeme chápat jako soubor odlišných znaků (biologické, etnické, kulturní, jazykové anebo jiné) daného jedince či velké skupiny lidí lišící se od jiné rasy. Toto si převzali ideologie, které upřednostňují bílou rasu. Mezi typické znaky, které jsou odlišujícím kritériem mezi rasami, patří např. vzhled a tvar nosu, rtů, očí, ale i temperament, životní energie apod. Rasy jsou skupiny lidí, které se vyvinuly z jednotlivých typů prapředka člověka v průběhu vývoje lidstva.³

Rasismus – tímto pojmem rozumíme nerovnost lidských ras a učení o nadřazenosti postavení jedné ras (či jedné) nad druhou. Tuto nerovnost nazýváme *biologickým rasismem*. Rasismus prochází vývojem a ten současný se od biologického přesouvá ke *kulturnímu*, ten zdůrazňuje neslučitelnost kultur a náboženství. Z tohoto důvodu krajně pravicová část politického spektra důrazně odmítá multikulturalismus, který způsobuje míšení ras, sílení migrace a vede k útlaku evropských národů menšinami. Trend je sledovatelný především u krajně pravicových politických stran, které mají zájem provozovat skutečnou politickou činnost. Z tohoto důvodu se ve své populistické rétorice vyhýbají biologickému rasismu i antisemitismu. Biologický rasismus však z české scény úplně nevymizel, doposud je součástí ideologie některých neonacistických hnutí.⁴

¹ Chmelík, J. *Extremismus s jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 8-9.

² NESVATBA, P. *Slovník základních pojmů z filosofie*. Praha: Fortuna, 1999, s. 107.

³ Chmelík, J. *Extremismus s jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 159.

⁴ MAREŠ, M. a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011, s. 174.

Rasismus naruby – jedná se o termín užívaný v souvislosti s násilím menšin (minorit) vůči většině (majoritní skupině obyvatelstva), které je také společností chápáno jako projev rasové nesnášenlivosti.⁵

Rasově motivovaná trestná činnost – tato činnost může být charakterizována jako společensky nebezpečné trestní jednání, kterým pachatel verbálně, graficky nebo fyzicky útočí na rasou, národností, vyznáním nebo politickým přesvědčením odlišné občany, potlačuje jejich práva a svobody pro jejich rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou odlišnost nebo je jinak zastrašuje, terorizuje.⁶

Kriminalita s extremistickým podtextem – pojmem se rozumí (dle Závazného pokynu policejního prezidenta České republiky č. 100 ze dne 6. června 2002), souhrn verbálních, grafických, fyzických a jiných aktivit zpravidla s ideologickým kontextem, vyvíjených jedincem nebo skupinou osob, zaměřených obecně na narušování veřejného zájmu, napadání osob nebo poškozování předem zvolených objektů. Toto jednání přitom naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu či přestupku.⁷

Xenofobie – jedná se o subjektivní pocit strachu, odporu či nedůvěry ke všemu cizímu, strach z cizinců s charakteristickými projevy. Nejčastějším projevem je odpor vůči občanům jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženství, kultury, projevující se nepřátelstvím proti cizincům, imigrantům, uprchlíkům apod.⁸

Fašismus – v původním smyslu označuje italský fašismus, politický režim původně nastolený v Itálii (B. Mussolinim - 1919), založený na diktatuře jedné strany, agresivním nacionalismu, potlačování občanských práv a svobod. Jinak také otevřeně militantní a nacionalistické hnutí, ideově i v praxi nahrazující parlamentní demokracii totalitní diktaturou a zaměřené proti všem demokratickým ústavním institucím a svobodám. Nejznámější je nacismus jako německá varianta (1920-1945).⁹

Nacionalismus – Termín nacionalismus má několik významů. V nejširším slova smyslu je výrazem pro kolektivní identifikaci lidského společenství na základě národa, sociopolitické hnutí a ideologii vycházející z představy společných dějin a osudu, historicky souvisící s evropským modelem vytvářením národního státu. V užším

⁵ Chmelík, J. *Extremismus s jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10.

⁶ „Tamtéž“.

⁷ Nožina, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha: Themis, 2003, s. 135-136.

⁸ Chmelík, J. *Extremismus s jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10.

⁹ „Tamtéž“, s. 8-9.

významu jde o vyjádření intenzivního až agresivního národního uvědomění, které se vyhraňuje v protikladu vůči příslušníkům jiných, zpravidla sousedních národů. (...). Rozmach evropského nacionalismu spadá do doby Francouzské revoluce, v níž byl národ ztotožněn s masami a „lidovým“ způsobem politiky. (...) v ostatních oblastech západní Evropy nabýval nacionalismus poněkud racionálnějších forem. Národní obrození ve slovanských zemích bylo spíše záležitostí elit vzdělanců. Zatímco pro Ameriku je typický spíše patriotismus (vlastenectví).¹⁰

Nacismus – představuje ve skutečnosti zkrácený výraz pro nacionální socialismus. V obecném slova smyslu se jedná o jednu z forem totalitní ideologie, která byla oficiálně uplatňována diktaturou v Německu, v období 1933-1945, a to prostřednictvím Národně socialistické německé dělnické strany (NSDAP) pod vedením Adolfa Hitlera.¹¹

Etnocentrismus – představuje tendenci posuzovat odlišné kultury jejich zvyky, tradice a hodnoty z perspektivy kultury vlastní. Jinými slovy řečeno, nositelé všech kultur jsou přesvědčeni, že jediné normy, obyčeje a pravidla jejich kultury jsou správné, platné a pravdivé. Taková perspektiva je však k nositelům odlišných kultur výrazně netolerantní, neboť jiné kultury jsou posuzovány podle kritérií, která jim nejsou vlastní, a proto jim většinou nevyhovují. Navíc je takový pohled na jiné kultury hodnotově zatížený, takže ostatní kultury nejsou chápány pouze jako jiné, ale rovnou jako horší než kultura vlastní. Tato tendence je vlastní všem kulturám, je to kulturní universalie. (...) Etnocentrismus je v tomto smyslu základní složkou všech forem nacionalismu či rasizmu.¹² **Etnikem** se rozumí skupina lidí, mající společný historický původ, rasu, jazyk, mentalitu, tradice, materiální, duchovní kulturu a obývají společný prostor. Představa společného původu jednoho etnika je vzhledem k migraci, míšení ras v historii utopická. Etnický extremismus je součástí ideologie některých neonacistických struktur, které mnohdy hlásají separatistické požadavky.¹³

Antisemitismus – projev nesnášenlivosti k židům, judaismu i sionismu. V historii je mnoho druhů antisemitismu (katolický, biologický, nacionální, sociální, rasový...) ¹⁴

¹⁰ Varianty [online]. *Nacionalismus*, [cit. 2018-03-07]. Dostupné z WWW: <https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/27-nacionalismus>.

¹¹ VEGRICHTOVÁ, B. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 64.

¹² Varianty [online]. *Etnocentrismus*, [cit. 2018-03-07]. Dostupné z WWW: <https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/5-etnocentrismus>.

¹³ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003, s. 30.

¹⁴ Chmelík, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s 7-10.

1.1 Extremismus

Extremismus je pojem velmi nejednoznačný, pojí se k němu celá řada definicí. Pojem lze dělit dle několika kritérií, mezi ty základní patří dělení na extremismus levicový a pravicový, dále se můžeme setkat s extremismem náboženským, národnostním nebo ekologickým. V této části bakalářské práce bude obecně vymezen pojem extremismus a jeho základní pravo-levé rozdělení. Okrajově zde autor vymezí i extremismus politický, který je v české společnosti nejvíce rozšířený.

Ministerstvo vnitra využívá ve své koncepční činnosti tuto pracovní definici:

Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku.

Mezi tyto principy patří:

- *úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),*
- *svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),*
- *nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),*
- *svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),*
- *volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),*
- *ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),*
- *svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezczizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).¹⁵*

¹⁵ Ministerstvo vnitra České republiky. *Co je extremismus* [online]. Praha: MVČR, © 2010 [cit. 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií).¹⁶

Pro společnost se jeví největší hrozbou to, že zastánci extrémních ideologií chtějí svá prohlášení převést do reality. To však je dáno limitem jejich kapitálu, počtem (velikostí) jejich stoupcům, vhodným „načasováním“ nálady ve společnosti (osobní krize, ekonomická krize, migrační krize teroristické útoky nebo vše dohromady)“ a činností (protiopatření) státních orgánů. Sami extremisté účelově relativizují právní řád a ústavní pořádek; využívají každé příležitosti k otevřenému proti-systémovému vystoupení a snaží se takové situace i aktivně vytvářet.

Ve světové politologické literatuře se obvykle rozlišuje extremismus levicový a pravicový a dále náboženský, ekologický a (v některých případech) národnostní.¹⁷ Poslední tři formy extremismu se v České republice vyskytují jen ojediněle, nebo vůbec ne, výklad se proto hlavně zaměřuje na extremisty pravicové (inspirované a používající v prvé řadě nacionální, rasovou, etnickou zášť, sympatizující s historickým fašismem nebo nacismem) a levicové (motivované především záští sociální, třídní, antikulturní, sympatizující s historickým komunismem nebo anarchismem).

V právu není pojem extremismus nijak definován. Zejména v souvislosti s rasově motivovanou trestnou činností se můžeme setkat s pojmem **extremistická trestná činnost nebo trestná činnost s extremistickým podtextem. Pod tímto pojmem Ministerstvo vnitra rozumí ty formy trestné činnosti, o nichž je důvod se domnívat, že byly extremistickými postoji motivovány nebo ovlivněny.** Alternativně lze v řadě případů použít i pojem kriminalita motivovaná rasovou, národnostní nebo jinou sociální nenávisí. (...), přičemž specifickým typem zařaditelným do této kategorie kriminality jsou také útoky proti symbolům či představitelům existujícího společenského systému, jsou-li motivovaná apriorní nenávisí vůči němu.¹⁸

¹⁶ Ministerstvo vnitra České republiky. *Co je extremismus* [online]. Praha: MVČR, © 2010 [cit. 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

¹⁷ *Národnostní extremismus bývá označován jako etnický extremismus. V ČR je v současné době zanedbatelný. Vrcholem aktivit nejmilitantnějších moravistů byly dopisy tzv. Moravské osvobozenécké či zemské armády z let 1993 – 2001, slibující teroristické útoky vůči nepřátelům Moravy - nerealizovány.*

¹⁸ Ministerstvo vnitra České republiky. *Co je extremismus* [online]. Praha: MVČR, © 2010 [cit. 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

V praxi se může jednat především o následující trestné činy:

- *obecné ohrožení, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci,*
- *hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob,*
- *podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod,*
- *výtržnictví, poškozování cizí věci,*
- *ublížení na zdraví,*
- *vražda,*
- *vydírání,*
- *omezování osobní svobody, omezování svobody vyznání,*
- *porušování domovní svobody, porušování svobody sdružování a shromažďování,*
- *genocidium, popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia,*
- *založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka,*
- *persekuce obyvatelstva,¹⁹*

Jedná se tedy o jednání, které obvykle naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku. Pohnutkou tohoto jednání je apriorní nenávist vyplývající z příslušnosti adresáta útoku k jiné rase, národnosti, náboženství, třídě či jiné sociální skupině²⁰ Pojmem extremismus se zpravidla označují vyhraněné ideologické postoje, které již nějakým způsobem vybočují z ústavních zákonných norem a odmítají základní demokratické principy.

Z empirie autora vyplývá, že značná část naší populace není schopna projevy extremismu od sebe odlišit a určit do které skupiny či podskupiny patří. Z tohoto důvodu pak řadí veškeré projevy související s extremismem do jedné velké skupiny s názvem „extrémismus, extrémisti“ popřípadě teroristi. K základní orientaci z hlediska pravo-levé orientace by tak měla sloužit níže uvedená tabulka, která je velice přehlednou i pro laickou veřejnost. V současné době se na území České republiky setkáváme s rasovou diskriminací ze strany extremistických hnutí, která svou činností převážně spojují s historií nacismu či fašismu.

¹⁹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Co je extremismus* [online]. Praha: MVČR, © 2010 [cit 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

²⁰ HERCZEG, J. *Meze svobody projevu*. Praha: Orac, 2004, s. 85.

Obr. 1: Hlavní myšlenkové proudy

Ultralevice			Ultraprava		
Levicový extremismus	Levicový radikalismus	Demokratický střed		Pravicový radikalismus	Pravicový extremismus
Ústavně-konformní spektrum, definované demokratickým řádem					

21

Levicový extremismus

Levicový extremismus klade do popředí princip rovnosti a snaží se jej rozšířit na všechny oblasti společenského života. V konečném důsledku to však znamená, že srovnává lidi takovým způsobem, až zanikne jejich individuální lidská svoboda. Levicovní extremisté mohou vycházet z ucelené ideologie anarchismu nebo komunismu a dále z komunistických odnoží v podobě *trockismu, stalinismu a maocismu*. Ve zdůrazňování fundamentální lidské rovnosti se sice tyto komunistické ideologie shodují s duchovním základem demokratického státu, ale vyvozují z tohoto základu extrémní důsledky. Zasadují se totiž o totální osvobození člověka od všech společenských (politických, ekonomických, kulturních) vlivů, odmítají dosavadní politické tradice a kulturu, přičemž předpovídají zrození „nového člověka“, který se rozejde se všemi známými formami společenského uspořádání a přivedí stav úplné spokojenosti a harmonie na zemi.²²

Levicovní extremisté jsou zpravidla intelektuálně „kovanější“ než pravicovní extremisté, ale ti zase nacházejí podporu u těch, „kteří prohráli s modernizací“. Pravicová a levicová varianta politického extremismu stojí ideologicky vůči sobě na opačných stranách, tj. jsou od sebe nejdále, ale v politice se velmi přibližují, a dokonce nacházejí společná témata. Mají totiž společného nepřítele a tím je demokracie, ale po jejím odstranění, by se zase od sebe vzdálily a staly se největšími politickými nepřáteli.²³

²¹ Mareš, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Praha: Barrister & Principal, 2003, s. 33.

²² DANICS, Š., KAMÍN T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus: druhé, rozšířené vydání*. Praha: POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE – Fakulta bezpečnostního managementu – katedra společenských věd, 2008, s. 39.

²³ DANICS, Š., TEJCHMANOVÁ. L. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2017. s. 70.

Pravicový extremismus

Pravicový extremismus popírá princip rovnosti lidí jako duchovního základu demokratického ústavního státu. Projevuje se jednostranným vyšším hodnocením vlastního „etnika“, „rasy“ či „národa“ (etnocentrismus, rasismus, vyhraněná nacionalismus) a ve snižování skupin, které jsou „jiného druhu“ neboli „cizí“ (xenofobie, antisemitismus, nenávisť vůči všem cizincům). Namísto principu stejných politických práv pro všechny by měl nastoupit systém, který institucionalizuje fundamentální nerovnost lidí vycházející z původu, národní, etnické, rasové příslušnosti nebo výkonu.²⁴

Politický extremismus

Vyznačuje se tím, že sleduje základní pravo-levé uspořádání, odmítá postoje demokratické společnosti, základních lidských hodnot a rovnoprávnosti. Snaží se o krajní řešení sociálních i politických problémů, není schopný kompromisu, je jednotný a odmítá platné právní normy. „Extremismus je jakékoliv snažení, které směřuje proti stávajícímu demokratickému politickému zřízení.“ Neoznačuje žádnou pevně danou ideologii nebo doktrínu a je dynamickým jevem. To, co bylo za extrémní považováno v minulosti, můžeme dnes vnímat jako normální, a naopak²⁵

Podle Miroslava Mareše (*Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*)²⁶ lze říci, že každý politický extremismus má politicky-ideový komplexní základ inspirovaný v totalitních režimech, které proběhly v některých zemích během jejich historie a jednoznačně popírá lidská práva a svobody a nabádá je k násilným výpadkům proti nepřátelům.

²⁴ DANICS, Š., KAMÍN T. *Extremismus, rasismus a antisemitismus: druhé, rozšířené vydání*. Praha: POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE – Fakulta bezpečnostního managementu – katedra společenských věd, 2008, s. 32.

²⁵ CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 12.

²⁶ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003, s. 50.

1.2 Pravicový extremismus

Krajní pravici lze chápat jako politologický pojem, který značí souhrn postojů a názorů nacházejících se blízko pravicového pólu pravo-levého spektra. Za synonyma krajní pravice lze nadále považovat pojmy: extrémní pravice a radikální pravice.²⁷ Cílem této kapitoly není určit a přehledně rozčlenit konkrétnější ideové koncepce v rámci soudobé krajní pravice, přesto zde autor vymezí několik termínů a znaků, které se vztahují ke krajně pravicovým stranám.

Soudobí pravicoví extremisté nemají ucelenou ideologii, která by byla z hlediska konzistentnosti srovnatelná s fašismem či nacismem. Většina ideových koncepcí dnešních pravicových extremistů vychází z nacionalistického a rasistického základu. Jejich podstatou je představa, že příslušnost k národu nebo rase určuje hodnotu a kvalitu člověka. Z této představy potom mají vycházet i lidská a občanská práva, a proto společnost má být budována na principu monokulturnosti. Kromě toho pravicoví extremisté propagují autoritativní politický systém, v němž splývá stát a etnicky homogenní národ v přirozenou entitu, jejíž vůli vyjadřuje politická elita či charismatický vůdce. Autorita politického vedení je nezpochybnitelná, neboť výkon moci provádí intuitivně, na základě potřeb přirozené entity. V takovémto řádu jsou kontrolní mechanismy výkonu státní moci zbytečné, a proto se jeví zbytečně i volby (jako prostředek vyjádření zájmů občanů), ale i konkurenční úloha politické opozice.²⁸

Objevují se snahy zbavit tehdejší nacionálně socialistický systém jeho morální viny, a proto pravicoví extremisté stále častěji idealizují nacionální socialismus a relativizují jeho vinu na rozpoutání války. Dále popírají nebo relativizují vyhlazování Židů v plynových komorách a rasistický účel koncentračních táborů. V tomto směru je tzv. „osvětimská lež“ nejenom součástí „moderního“ antisemitismu, ale zároveň je označována jako **reversionismus**, který se stal důležitým ideovým východiskem dnešních neonacistů. Někteří odborníci však tento termín odmítají, protože např. v historii je pod reversionismem chápán zpětný pohled na určité fenomény na základě nových poznatků. A jelikož ultrapravicový reversionismus zájem o historii pouze

²⁷ DOČEKALOVÁ, P. *Radikalismus a jeho projevy v současném světě*. Kolín: Nezávislé centrum pro studium politiky, 2007, s. 72, 74.

²⁸ DANICS, Š., KAMÍN T. *Extremismus, rasismus a antisemitismus: druhé, rozšířené vydání*. Praha: POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE – Fakulta bezpečnostního managementu – katedra společenských věd, 2008, s. 33.

předstírá, protože mu jde o negaci nacistických zločinů z apolitickým účelem, jsou tyto snahy označovány za „negacionismus“.²⁹

Pravicoví extremisté dnes často využívají i **politický populismus** jakožto metody k oslovení a mobilizaci lidí a v konečném důsledku způsob, jak získat veřejnou podporu a politickou moc. Jedná se o využívání aktuálních nálad a předsudků, přičemž nálady obyvatelstva jsou demagogicky prezentovány a užívány proti „vládnoucím stranám“ podle vzoru: „my tady dole – oni tam nahoře“. Jsou nabízena jednoduchá řešení složitých problémů, jako je návrat do starého fungujícího národního státu nebo odstranění soukromého podnikání. Politický populismus nelze ideologicky zařadit, neboť žije z obrazů přátel a nepřátel, jimiž jsou cizinci, menšiny, „establishment“ nebo kapitalisté, a využívá ho jak ultrapravice, tak ultralevice. Zpravidla ultrapravicový populismus argumentuje tím, že s vyřešením otázky přistěhovalců a azylantů mohou být vyřešeny naše problémy, od hospodářské po sociální politiku, od ochrany životního prostředí po dopravní politiku a vnitřní bezpečnost.³⁰

Od posledního desetiletí 20. století se **extrémně pravicové strany** postupně staly stabilní součástí politických systémů evropských států s tím, že oslovují určité segmenty společnosti a získávají v některých zemích i mandáty v parlamentech, ale i vládní pozice. Za tímto vzestupem stojí celé řada faktorů, které jsou různě interpretovány. Ovšem základním předpokladem pro zkoumání těchto příčin je precizní vymezení těchto extrémně pravicových stran. Pojetí extrémní pravice je dnes však velmi problematické, protože pod tímto pojmem jsou chápány velmi různorodé strany. Pro dokreslení uveďme, že C. Mudde uvádí, že strany extrémní pravice mají specifickou politickou ideologii, která je tvořena čtyřmi pilíři: nacionalismem, xenofobií, právem a pořádkem a nejasnými ekonomickými pozicemi. J. Falter a S. Schumann zase uvádějí, že jádro extrémních pravicových stran tvoří: extrémní nacionalismus, etnocentrismus, antikomunismus, antiparlamentarismus a kulturní pesimismus. Pravicově extrémní strany popírají kořeny moderního pojetí rovnosti, tj. ethos fundamentální rovnosti lidí jako duchovní základ demokratického ústavního státu. Dále jsou zaměřeny proti liberálním a demokratickým silám a jejich produktům.³¹

²⁹ DANICS, Š., KAMÍN T. *Extremismus, rasismus a antisemitismus: druhé, rozšířené vydání*. Praha: POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE – Fakulta bezpečnostního managementu – katedra společenských věd, 2008, s. 33.

³⁰ „Tamtéž“.

³¹ „Tamtéž“.

Řada autorů zase navrhuje, aby byl pojem **extrémní pravice** chápán v kategorii stranické rodiny, tzn. Jednotný celek, který má společné rysy a jednotný inspirativní ideál, politický styl působení a politickou rétoriku. Takovéto pojetí by prý potom umožnilo provádět klasifikaci a typologii extrémně pravicových stran. Ovšem kritéria používaná k vymezení této stranické rodiny jsou často nejasná a nekompletní, protože rysy, jako etnocentrismus, antiindividualismus, antiliberalismus, hypernacionalismus, sociální šovinismus, podpora silného státu a vůdce, je možné přiřadit i mnohým jiným stranickým formacím. Extrémně pravicové strany se zatím nesdružily v žádné mezinárodní organizaci, a proto je nelze identifikovat ani na základě tohoto kritéria. Další problém spočívá v tom, že většina stran, které by mohly být řazeny do této rodiny, mají mnoho důvodů skrývat své skutečné cíle a záměry, a proto je velký rozdíl mezi tím, jak se prezentují na veřejnosti a jak komunikují ve svém vnitřním stranickém prostředí. Výsledek je ten, že rodina těchto stran je zatím označována různými nálepkami: antiimigrantská, rasistická, fašistická, antipolitická, populistická, autoritářská, antisystémová, ale spíše mohou být takto označovány podrodiny jednotlivých stran této velké a diferencované extrémní pravicové rodiny.³²

Dalším prvkem, který lze vysledovat je **patriotismus**. Jde se o psychologickou vazbu na vlastní národ nebo zemi, s projevem loajality a hrdosti. Lze ho jako pocit národního vědomí považovat za slabší formu nacionalismu. Naproti tomu ho Někteří sociologové chápou jako pozitivní prvek národního vědomí a cítění, který nezahrnuje další škodlivé, agresivní a mocenské prvky jako v případě nacionalismu.³³

Pro krajně pravicovou politickou scénu v ČR je charakteristický **populismus**. Nejedná se o označení politické ideologie, nýbrž o styl politické propagandy. Populista vystupuje před veřejností jako „jeden z milionu“, přičemž se rétorikou a způsobem života distancuje od zažitého klišé politického života. Velmi kriticky se staví k sociálně-ekonomickým problémům, a zatímco jeho kritika bývá adresná a konkrétní, tak návrhy na řešení se pohybují pouze ve všeobecném konstatování.³⁴

³² DANICS, Š. KAMÍN T. *Extremismus, rasismus a antisemitismus: druhé, rozšířené vydání*. Praha: POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE – Fakulta bezpečnostního managementu – katedra společenských věd, 2008, s. 34.

³³ MAREŠ, M. a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011, s. 212-213.

³⁴ TÓTH, R. a kol. *Stručný politologický slovník*. Bratislava: Uniapress, 1991, s. 57.

1.3 Extremistický a extrémní

V rámci společenských věd a teorie extremismu nepanuje mezi autory shoda v tom, kdy je vhodné použít adjektivum *extremistický* nebo *extrémní*, pro označení subjektů či ideově politických pozic. Tento nešvar se bohužel projevuje i v bezpečnostních materiálech evropských demokratických států, včetně Evropské unie (dále jen „EU“). To znamená, že nemáme jasno v tom, kdy máme hovořit např. o pravicovém extremismu nebo extrémní pravici či levicovém extremismu nebo extrémní levici. I v samotné odborné literatuře je synonymní používání obou termínů časté, přestože není přesné. Podle Manfreda Funkeho adjektivum *extrémní* zpravidla slouží k označení vlastnosti či pozice, zatímco adjektivum *extremistický* vyjadřuje abstraktní postoj či antipostoj v podobě extremistického přesvědčení.³⁵

Z pohledu některých autorů teorie extremismu vyjadřuje totiž *pravicový extremismus* určitý směr extremismu, který má antidemokratický obsah. Naproti tomu *extrémní pravice* sice odkazuje ke krajní pravicové pozici, ale nemusí se jednat o antidemokratickou pozici, respektive opozici. Neměly bychom tedy zaměňovat antipostoj na základě „cizí“ politické ideologie, který demokracii kritizuje s cílem ji odstranit, za antipostoj krajní pozice v rámci politického názorového spektra, který také demokracii kritizuje, nehodlá ji však odstranit, ale vylepšit.³⁶

Dále si ukážeme, jaké jsou obsahové rozdíly při použití adjektiva extremistická strana a extrémní strana v politologii, což je zcela zásadní, protože vůči extremistické straně je možné v rámci demokratického státu použít právní a mocenské prostředky, tj. takovouto stranu přímo rozpustit nebo pozastavit její činnost. Na druhé straně vůči extrémní straně tyto prostředky použít v demokratickém státě nelze.³⁷

Giovanni Sartori v rámci antisystémových stran ukazuje odlišnost mezi *extremistickými* a *extrémními* stranami. *Extremistické strany* jsou podle něj aktivistické, neuznávají stávající politický systém a snaží se (přinejmenším rétoricky) o zisk moci revolucí. *Extrémní strany* zase předpokládají politickou obec se širokým spektrem politických postojů a názorů, přičemž se nacházejí na jednom z krajních

³⁵ FUNKE, M. *Extremismus und offene Gesellschaft. Anmerkungen zur Gefährdung und Selbstgefährdung des demokratischen Rechtsstaates*. In FUNKE, M. (Hrsg.): *Extremismus im demokratischen Rechtsstaat*. Ausgewählte Texte und Materialien zur aktuellen Diskussion. 1978. s. 26.

³⁶ DANICS, Š.; TEJCHMANOVÁ, L. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2017. s. 18.

³⁷ „Tamtéž“.

konců tohoto spektra.³⁸ Z toho je zřejmé, že extrémní strana nemusí být extremistická a neměli bychom tedy zaměňovat její postavení v rámci názorového spektra s jejím politickým programem.³⁹

V politologické literatuře se objevují i případy, kdy se místo adjektiva *extrémní* používá adjektivum *krajní*, které slouží pro zvýraznění pozice politických stran (častěji než hnutí a skupin) na okraji politického spektra. Nemá totiž na rozdíl od adjektiva extrémní negativní normativní zatížení. Rovněž se objevují i případy, kdy adjektiva extrémní a krajní, jsou nahrazována adjektivem *radikální*, ale z hlediska proměnlivého obsahu radikalismu v různých zemích je označování politických postojů za radikální velmi problematické.⁴⁰

³⁸ SARTORI, G. *Srovnávací ústavní inženýrství*. Praha: SLON, 2011. s. 79-80.

³⁹ DANICS, Š.; TEJCHMANOVÁ, L. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2017. s. 18.

⁴⁰ „Tamtéž“.

2 Komparace DS a DSSS

Tato kapitola bude věnována komparaci DS a DSSS (navazující subjekt). Dále autor přiblíží strukturu těchto subjektů, jejich činnost, program a aktivity, spolupráce a moderní formy propagace. V závěru kapitoly se autor zmíní o samostatně fungující organizaci Dělnická mládež.

2.1 Historický vývoj stran

2.1.1 Dělnická strana

Strana byla založena bývalými členy krajně pravicové politické strany SPR-RSČ. Finanční problémy vedly v roce 2001 k vyhlášení konkurzu, přičemž členská základna se transformovala do nové strany. Nová strana s názvem Republikáni Miroslava Sládka (dále jen „RMS“), která svým programem i činností navázala na původní stranu.⁴¹

Paralelně se stranou RMS fungovala její mládežnická organizace - Republikánská mládež (dále jen „RM“) a Ministerstvo vnitra ČR (dále jen „MVČR“) ji registrovalo od 18. července 1997. RM byla národně konzervativní, pravicově orientovaná mládežnická organizace. Ustavující sjezd občanského sdružení proběhl 24. října 1998. RM prosazovala „důsledné hájení národních zájmů“, odmítala setrvání v EU, a ostře vystupovala proti drogám. Předsedou byl Martin Zbela (* 1977). Organizace byla dne 5. února 2002 na základě soudního rozhodnutí rozpuštěna s odůvodněním, že politickou činnost přísluší vykonávat pouze politickým stranám, nikoliv občanským sdružením.

Jiří Štěpánek v reakci na zrušení RM založil politickou stranu Nová síla. Do té vstoupili i někteří bývalí členové SPR-RSČ, kteří z různých důvodů odmítli spolupráci s Miroslavem Sládkem. Nová síla byla zaregistrována 20. prosince 2002 a na ustavujícím sjezdu, uspořádaném 18. ledna roku 2003 v pražském smíchovském pivovaru, se následně přejmenovala na Dělnickou stranu, pod tímto názvem ji MVČR vede od 22. ledna 2003.⁴² Spoluzakladateli DS byli vedle Jiřího Štěpánka také: Tomáš Vandas, který dříve působil ve SPR-RSČ a Martin Zbela. Na prvním sjezdu DS - 31. května 2003 byl

⁴¹ MAREŠ, M. a kol., *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. s. 156.

⁴² DS [online]. *Historie Dělnické strany*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151.

do čela strany byl zvolen T. Vandas, J. Štěpánek se stal místopředsedou. Za členy předsednictva byli zvoleni B. Šulěr, J. Nestler a P. Kotáb.⁴³

Při založení deklarovala strana prostřednictvím Ustavujícího manifestu záměr oponovat celému politickému spektru v rámci demokratického parlamentního systému a přihlásila se k původním kořenům dělnického hnutí 19. století. *„My, občané České republiky, znepokojeni stavem současné hospodářské a sociální politiky země, ztrácejíc důvěru v současnou politickou reprezentaci, prolezlou korupcí a honbou za posty, rozhodli jsme se z protestu proti politickému šlendriánu a hlavně z povinnosti k budoucím generacím naší milované vlasti, založit zcela nové sociální hnutí – Dělnickou stranu,“* uvádí se v prvním odstavci manifestu.⁴⁴

DS kritizovala vládu České strany sociálně demokratické (dále jen „ČSSD“) jako „asociální“, podporovala odborářské protesty, pořádala množství akcí proti komunismu a EU. Od roku 2006 DS začala propojovat své aktivity s aktivitami mladých nacionalistů, např. navázala kontakty s německou politickou stranou NPD (Národně demokratickou stranou Německa). V roce 2007 aktivita DS výrazně vzrostla. Ve spolupráci s nacionalistickými subjekty uspořádala řadu demonstrací proti komunismu, drogám, pozitivní diskriminaci, Severoatlantické alianci (dále jen „NATO“) atd. Na začátku února 2008 byly založeny Ochranné sbory Dělnické strany (dále jen „OS-DS“), které mají dohlížet a organizovat stranické akce.⁴⁵

Osudový zlom v roce 2008

Prvního května 2008 uspořádala strana v Praze manifestaci, které se zúčastnilo zhruba šest set lidí. Kolem 300 příznivců DS se sešlo v srpnu v Hradci Králové na akci pod názvem Den svobody. V Kladně se 28. září sešlo asi tři sta příznivců DS a sdružení Autonomní nacionalisté (dále jen „AN“) na povolené Svatováclavské manifestaci. Dne 28. října 2008 si 300 členů DS v Praze připomnělo devadesátileté výročí vzniku samostatného Československa.⁴⁶

⁴³ DĚLNICKÉ LISTY [online]. Ročník 1. / číslo 2. / 1. října 2003, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://delnicka.strana.sweb.cz/delnickelisty/2-1.htm>.

⁴⁴ DS [online]. *Historie Dělnické strany*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151.

⁴⁵ „Tamtéž“.

⁴⁶ „Tamtéž“.

Kauza Janov

Koncem září 2008 DS oznámila, že vyšle na žádost místních občanů monitorovací hlídky Ochranných sborů na litvínovské sídliště Janov obývané z velké části cikány. V sobotu 4. října 2008 na dvanáct členů OS-DS čekalo cca 70 cikánů vyzbrojených tyčemi. Strážníci včetně zástupců města se postavili na stranu cikánů.⁴⁷

18. října 2008 se v Litvínově konalo shromáždění asi tří set mladých nacionalistů, protestujících mj. proti diskriminaci Dělnické strany. Poté, co starosta Milan Štoviček (ODS) shromáždění rozpustil, byli demonstranti včetně místních lidí brutálně napadeni těžkooděnci. Počátkem listopadu oznámila DS na 17. listopadu 2008 shromáždění na náměstí Míru v Litvínově pod názvem „Proti pozitivní diskriminaci a policejnímu násilí“. 7. listopadu oznámili AN pozdější pochod z Litvínova do Janova. Městský úřad jej nezakázal. Shromáždění na náměstí se zúčastnilo zhruba tisíc lidí. Předseda DS Tomáš Vandas v projevu vyjádřil obavu nad osudem České republiky, která by se neměla stát „žumpou a útočištěm pro migranty z celého světa“, a ostře kritizoval ministryni Džamilu Stehlíkovou (bez portfeje, zodpovědná za menšinovou problematiku) a Ivana Langra, který navrhl rozpuštění DS.⁴⁸

Jiní řečníci kritizovali vládu, že nutí Čechy žít s cikány místo toho, aby učila žít cikány s Čechy. Litvínovské radnici vytkli, že necikánští obyvatelé Janova u ní nemají zastání a že v souvislosti se sídlištěm selhala.⁴⁹

Před třetí hodinou, po ukončení shromáždění na náměstí Míru, se několik set účastníků demonstrace vydalo na pochod organizovaný AN do sídliště Janov. Účastníci skandovali například hesla „Nic než národ“, „Čechy Čechům“ a „Češi, pojďte s náma“ někteří drželi české vlajky, prapory DS a AN. Pochodu přehradila cestu policie v celkové síle 1000 mužů. Poté proběhl nejtvrďší střet nacionalistů s policií v ČR od zasedání světových finančních institucí v Praze v září 2000. Předseda DS Vandas označil shromáždění na náměstí Míru za úspěšné; podle něj vinu za následný střet nese jednoznačně policie, která zaútočila na pokojný pochod.

18. listopadu podal místopředseda DS Petr Kotáb trestní oznámení na policisty velící zásahu proti pochodu do Janova. Podle DS se Policie ČR dopustila zneužití

⁴⁷ DS [online]. *Historie Dělnické strany*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151.

⁴⁸ „Tamtéž“.

⁴⁹ „Tamtéž“.

pravomoci veřejného činitele, násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci a nejméně dvou dalších trestných činů. DS argumentuje, že podle zákona o policii „před použitím donucovacích prostředků je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků“ a použití donucovacích prostředků je možné „pouze v zájmu ochrany bezpečnosti osob, své vlastní a majetku a ochrany veřejného pořádku proti osobě, která je ohrožuje, a to pouze k překonání odporu osoby, která se chová protiprávně.

Premiér Mirek Topolánek policii pochválil: „Jsem zastáncem velmi tvrdého přístupu. Je to velmi nebezpečné. Člověk nemá nikdy v takovém případě uhnout a je třeba zabránit jakémukoliv excesu. V tomto smyslu se domnívám, že policie splnila svůj úkol.“⁵⁰

Vládní návrh na rozpuštění Dělnické strany

5. prosince 2008 navrhl ministr vnitra ČR Ivan Langer vládě zrušení DS, o němž hovořil již dříve. (...) 24. listopadu 2008 vláda ČR požádala Nejvyšší správní soud o rozpuštění DS. Bylo to poprvé, kdy se tak stalo z politických, a ne formálních důvodů jako neposkytování účetní uzávěrky.⁵¹

Návrh vlády obsahoval tyto důvody k rozpuštění Dělnické strany:

Dělnická strana

- *se radikalizuje a staví se do pozice blízké ultranacionalistickým uskupením*
- *volá po nulové toleranci k současnému politickému systému*
- *opakovaně porušuje shromažďovacího zákon*
- *paktuje se s Národním odporem*
- *zapříčiňuje narušování veřejného pořádku*⁵²

⁵⁰ DS [online]. *Historie Dělnické strany*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151.

⁵¹ „Tamtéž“.

⁵² SMYČKOVÁ, Lenka. Buď hvězdou, vyhláš válku režimu. Jako Dělnická strana. *Aktuálně.cz* [online], dostupné z <http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=629929>.

Rozsudek

Nejvyšší správní soud v Brně dne 4. března 2009 zamítl návrh vlády Mirka Topolánka, na rozpuštění Dělnické strany, s tím, že tyto předložené důvody na rozpuštění politické strany nestačí. Odkazoval na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, s tím že k povaze uvedeného jednání není dán dostatečný důvod pro pozastavení činnosti politické strany.

NSS uvedl ve svém rozsudku:

Vláda v nyní posuzované věci neprokázala svá tvrzení o spolupráci Dělnické strany s hnutím Národní odpor (a ostatně ani skutečnost, že se jedná o extremistické neonacistické hnutí), o radikalizaci aktivit Dělnické strany směřujících k uchopení moci nedemokratickou cestou, ani o porušení shromažďovacího zákona v souvislosti se shromážděním v Hradci Králové dne 16. srpna 2008. V případě shromáždění v Litvínově dne 18. října 2008 vláda prokázala podporu Dělnické strany této akci, nikoliv však již porušení shromažďovacího zákona touto stranou.⁵³

Toto rozhodnutí NSS však nebylo ve věci rozpuštění DS posledním. MVČR se znovu rozhodlo podat k NSS v Brně nový a vylepšený návrh na rozpuštění s řadou dalších důkazů. Materiál, který vláda soudu předložila, odkazoval na konkrétní články z webu Dělnické strany či organizace Národní odpor, nechyběly ani znalecké posudky odborníků na extremismus. Na desítkách konkrétních akcí právníci najatí vládou v čele s advokátem Tomášem Sokolem dokumentovali, jak je Dělnická strana propojena s neonacistickými organizacemi, které v Česku působí. Konkrétně vyjmenovaly na tři desítky společných akcí - mezi nimi i pochody litvínovským sídlištěm Janov či prvomájové akce. Zaznamenány jsou i citace z vystoupení členů dělnické strany na těchto shromážděních.⁵⁴

⁵³ Česká republika. Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 4. 3. 2009, [online]. Pst 1/2008-66. [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0001_0Pst_0800066A_prevedeno.pdf.

⁵⁴ NĚMEC, J. – LEHOVCOVÁ SUCHÁ, L. Soud zrušil Dělnickou stranu. Chtěla rozvrátit stát. *Aktuálně.cz* [online], [cit 2018-02-01]. dostupné z <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=660985>.

NSS Dělnickou stranu rozpustil dne 17. února 2010 s tímto verdiktem:

- *Dělnická strana měla v plánu změnit demokratický systém v zemi, proto je pro něj ohrožením*
- *Dělnická strana je xenofobní, šovinistická, populistická a homofobní*
- *projevy představitelů strany vyvolávají rasistickou a jinou nesnášenlivost*
- *strana v programu a symbolech navazuje na nacistické Německo*
- *strana je propojena s extrémními nezákonnými pravicovými organizacemi, jako je Národní odpor*⁵⁵

Okamžikem zrušení se převážná většina vedení původní strany a také jejich členů transformovala a plynule přešla pod křídla Dělnické strany sociální spravedlnosti. S prohlášením, že budou i nadále pokračovat ve své původní politice. V době přesunu členské základny vedla DSSS Hana Pavličková, matka Tomáše Vandase. Dne 20. listopadu 2010 se stal Vandas předsedou strany a posty místopředsedů obsadily známé osoby z vedení rozpuštěné Dělnické strany.⁵⁶

1.1.1 Dělnická strana sociální spravedlnosti

Účelem této kapitoly je obecně přiblížit stranu jako takovou a některé její prohlášení, pochody a shromáždění, volební úspěchy a první přímou volbu prezidenta v roce 2012, které se zúčastnil Tomáš Vandas. Cílem kapitoly není detailně popsat veškeré aktivity strany od jejího založení, ale poskytnou průřez její činností. Zaměřím se tedy především na volby, kterých se strana jako taková několikrát zúčastnila.

Strana byla registrována 21. ledna 2004 pod názvem Strana občanů Republiky české (dále jen „SORČ“), následně byla přejmenována 14. září 2005 na Demokratickou stranu sociální spravedlnosti. Současný název přijala dne 10. listopadu 2008.⁵⁷

Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) je politickou stranou podle zákona o sdružování v politických stranách a hnutích č. 424/91 Sb. a ve znění

⁵⁵ NĚMEC, J. – LEHOVCOVÁ SUCHÁ, L. Soud zrušil Dělnickou stranu. Chtěla rozvrátit stát. *Aktuálně.cz* [online], [cit 2018-02-01]. dostupné z <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=660985>.

⁵⁶ MAREŠ, M. a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011, s. 161.

⁵⁷ Parlamentní listy, [online]. *Jediný Rom v Dělnické straně: Nejsme rasisté. Cikáni jsou ale vyžírky*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Jediny-Rom-v-Delnicke-strane-Nejsme-rasiste-Cikani-jsou-ale-vyzirky-213952?diskuse&parent=1298176>.

pozdějších předpisů. DSSS vyvíjí svoji činnost na celém území České republiky. Sídlem ústředí je Praha 6, Ciolkovského 853, 161 00. Programem DSSS je vytvářet demokratickou společnost na principech sociální spravedlnosti, pro všechny občany našeho státu, bez rozdílu rasy, věku a pohlaví.⁵⁸

Dělnická strana sociální spravedlnosti se stala od zrušení (rozpuštění strany NSS v roce 2010) původní Dělnické strany její plnohodnotnou nástupkyní. Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl o rozpuštění Dělnické strany dne 17. února 2010. Tento rozsudek však nebyl stranou a jejími příznivci přijat. Z tohoto důvodu se ti samí lidé, kteří stáli za touto stranou rozhodli, že nastal čas pro změnu a pouze se plynule transformovali do nové strany s názvem: Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS). Tato „nová“ strana však měla velmi blízko k té původní a její politické názory se mnohdy nezměnily.

Vedení strany prošlo několika změnami a předsedou se stal Tomáš Vandas.⁵⁹ Po rozpuštění DS se představitelé vzniklé strany snažili chovat velmi umírněně. Zejména dbali na to, aby jejich strana nebyla žádným způsobem spojována s činností pravicových extremistů a neonacistických skupin, na tomto se snaží dbát i nadále. Některým členům strany se však tento postup nejevil jako vhodný, a tak docházelo k vnitrostranickým bojům a následným odchodům některých představitelů. Hlavní myšlenka, která spojovala a spojuje i nadále stranu, je romská komunita a přidala se anti-migrační rétorika.

Obecně lze říci, že po rozpuštění původní DS byl upraven program (tak aby zbytečně nedošlo k případnému postihu), který se pomyslně oddálil od extrému a přiblížil se směrem ke středu pravo-levého názorového spektra. Posun jako takový nenastal, pouze byl opraven a vylepšen původní program v rámci jeho protiprávní napadnutelnosti a s ohledem k výroku soudu, který stranu v minulosti poznamenal.

Odsouzení za projevy - 18. listopadu 2010

Vrcholní představitelé Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) v čele s lídrem Tomášem Vandasem byli dnes odsouzeni k podmíněným trestům za své ložské prvomájové projevy. Předsedu rozpuštěné Dělnické strany Vandase potrestala soudkyně

⁵⁸ *DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti* [online]. Kdo jsme, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/kdo-jsme>.

⁵⁹ Blíže popsáno v samostatné kapitole 2.3 Vedoucí představitelé DS a DSSS

za výroky o „ničivé imigrantské vlně tsunami“ a situaci na sídlišti Janov. Shodný čtyřměsíční trest s podmínkou na 20 měsíců dostal i bývalý místopředseda DS Petr Kotáb za parafrázi písničky Michaela Kocába “Romům, těm je v Čechách hej, Češi jim všechno zaplatí“. Vandas musí navíc zaplatit pokutu 25 tisíc korun, Kotába potrestala soudkyně pokutou o pět tisíc korun nižší.⁶⁰ Výše uvedení se následně odvolali ke Krajskému soudu v Brně a ten rozsudek prvního soudu zrušil.

Sjezd DSSS - 20. listopadu 2010

Předsedou Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS) byl na pražském sjezdu jednomyslně zvolen Tomáš Vandas. Z celkem devadesáti akreditovaných delegátů sjezdu, zastupujících členskou základnu, místní a krajské organizace, obdržel 89 hlasů. Při volbě neměl protikandidáta. Dalšími členy Výkonného výboru DSSS byli zvoleni do funkce výkonného místopředsedy Jiří Štěpánek, a do funkce místopředsedů Martin Zbela, Petr Kotáb a Simona Skoumalová. Sjezd DSSS rovněž zvolil i širší vedení strany – Republikový sněm (dále jen „RS“). Do funkce člena RS byl zvolen i olympijský vítěz z Moskvy Ota Zaremba. Dalšími zvolenými orgány jsou revizní komise v čele s Václavem Komárkem a smírčí a rozhodčí komise, kterou povede Jiří Petřivalský. Jejím členem se stal i bývalý poslanec SPR-RSČ Rudolf Šmucr.⁶¹

V prvních Dělnických listech roku 2011 představila strana své následné směřování. Zdůraznila, že jejím cílem musí být zvyšování relevance a důvěry v očích voličů a sympatizantů strany. Musí dokázat, že ona je tou pravou konstruktivní opozicí a alternativou ke změně. Strana se ale opět postupně radikalizovala svoji rétoriku proti Nečasově vládě a proti systému obecně. Jednak se připojila k několika odborovým demonstracím a vrátila se tak ke spojenci, se kterým táhla za jeden provaz při svém vstupu do politiky v roce 2003. Další projevy radikalizace lze vysledovat v článcích v Dělnických listech. Opět se zde objevují výzvy na svržení vlády, a to pomocí revoluce. Strana své argumenty pro svržení vlády opírala i o průzkumy veřejného mínění.

⁶⁰ DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti [online], *Předáci DSSS v čele s Vandasem odsouzeni za projevy k podmíněným trestům*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://old.dsss.cz/predaci-dsss-v-cele-s-vandasem-odsouzeni-za-projevy-k-podminenym-trestum>.

⁶¹ Vandas zvolen předsedou DSSS. V Praze se konal sjezd strany. Do vedení míří i Zaremba a exposlanec Šmucr, [online], *DSSS.cz*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/vandas-zvolen-predsedou-dsss>.

Pozitivně odpovědělo jen 30 % lidí, z toho dle strany vyplývá, že zbytek je silně znepokojen stavem demokracie.⁶²

V listopadu 2011 se také konal mítink DSSS ve Vimperku, po kterém byla napadena v místní restauraci zpěvačka Tonya Graves. Média pak obviňovala z útoku DSSS, která to vnímala jako opakovaný pokus o diskreditaci strany.⁶³ Ve skutečnosti byli obviněni dva muži, kteří byli označeni za sympatizanty DSSS. Na konec byl odsouzen jen jeden z nich. Podle zpráv České televize byl příznivcem DSSS a celkem mu bylo uloženo 200 hodin obecně prospěšných prací.⁶⁴

Jak už jsem uvedl, strana se v rámci její „nové tváře“ snažila distancovat se od neonacistické scény, avšak toto se jí tak úplně nepovedlo a v roce 2013 nejen na Českobudějovicku se v rámci protiromských protestů opět ukázalo, že to byla pouze snaha. V rámci těchto protestů opět došlo k ostrým střetům s policií.

Volby

Zde autor představí stručný přehled voleb, kterých se strana DSSS zúčastnila, prohlášení T. Vandase a dosažené volební výsledky strany v názorných tabulkách.

Prohlášení Tomáše Vandase k senátním a komunálním volbám

„16. října 2010 Tak mám za sebou senátní premiéru. Konečný výsledek přes pět procent hodnotím jako pozitivní signál. (...). Chci poděkovat všem, kteří mi dali svůj hlas i přes tu obrovskou nenávistnou kampaň ze strany současného režimu nejen vůči mé osobě, ale celému našemu hnutí. (...). Jsme na počátku a pokračujeme dál!“⁶⁵

„17. října 2010 Komunální volby jsme prohráli. To si musíme přiznat. Všichni jsme čekali, že dopadneme o něco lépe (...). Jedno je bez debat: musíme zlepšit stranickou práci, zkvalitnit výběr lidí, pokusit se do svých řad získat profesně známé regionální tváře, které jsou důvěryhodné ve svém okolí, (...). Všichni musíme začít od

⁶² Je čas na změnu, [online]. DSSS.cz, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://old.dsss.cz/je-cas-na-zmenu>.

⁶³ Údajné napadení zpěvačky Gravesové je provokací vůči DSSS, [online]. DSSS.cz, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/udajne-napadeni-zpevacky-gravesove-je-provokaci-vuci-dsss>.

⁶⁴ Útok na Tonyu Graves nezůstane bez trestu, [online]. Česká televize, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/187952-utok-na-tonyu-graves-nezustane-bez-trestu/>.

⁶⁵ Prohlášení Tomáše Vandase k senátním volbám, DSSS. cz, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/prohlaseni-tomase-vandase-k-senatnim-volbam>.

sebe, od zdánlivých maličností. Oblékáním počínaje a vystupováním na veřejnosti konče. Jedno je po komunálních volbách jisté: čeká nás ještě hodně práce a pauzu před krajskými volbami musíme využít k realizaci výše uvedeného.⁶⁶

Volební výsledky

Tab. 1 - Volby do Poslanecké sněmovny

Volby	Počet hlasů	Změna	Hlasy v %	Změna	Počet
2010	59 888		1,14		0
2013	42 906	▼ 16 982	0,86	▼ 0,28	0
2017	10 402	▼ 32 504	0,20	▼ 0,66	0

Tab. 2 - Volby do Evropského parlamentu

Volby	Hlasy	Změna	Hlasy v %	Změna	Počet mandátů
2004	4 289		0,18%		0
2009	25 368	▲ 21 079	1,07%	▲ 0,94	0
2014	7 902	▼ 13 177	0,52%	▼ 0,55	0

Tab. 3 - Volby do obecních zastupitelstev

Volby	Hlasy	Změna	Hlasy v %	Změna	Počet mandátů	Změna
2006	8 233		0,01%		3	
2010	198 848	▲ 190 615	0,22%	▲ 0,21	2	▼ 1
2014	63 794	▼ 135 054	0,06%	▼ 0,16	2	

Zdroj (tab.č. 1-3 vytvořena autorem na základě zpracování dat z níže uvedených zdrojů):

<http://www.dsss.cz/volebni-vysledky>.

<https://www.info.cz/volby-2017/vysledky-voleb/strana-dsss/?strana=28>.

⁶⁶ Prohlášení Tomáše Vandase ke komunálním volbám, *DSSS.cz*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.dsss.cz/prohlaseni-tomase-vandase-ke-komunalnim-volbam>.

Aktivity, spolupráce a formy propagace DSSS

Dělnické listy a moderní formy prezentace

Dělnické listy (dále jen „DL“) historicky vycházejí již od roku 1872, se staly stěžejní v českém dělnickém hnutí. Po první světové válce r. 1926 však došlo k postupnému útlumu, který vedl v r. 1934 k jejich zániku.

Radikální Dělnická strana vydávala od svého založení v roce 2003 až do svého rozpuštění 17. února 2010 čtvrtletně stranickou tiskovinu s názvem Dělnické listy, kterou označovala za obnovené vydání původních Dělnických listů z roku 1872. Po zrušení Dělnické strany přešla tiskovina pod Dělnickou stranu sociální spravedlnosti.

V současné době vychází v tištěné formě každé čtvrtletí a ve své podobě je doplňkem ke stále populárnější sociální síti - Facebook, kde lze nalézt spoustu článků včetně videí a dalších propagačních materiálů. Facebook se tak stává hlavním zdrojem informací, zde je aktuálně umístěn plakát (viz. Obr. 2). Je to právě rozvoj mobilních technologií a rozvoj sociálních sítí včetně nejrůznějších komunikačních programů, které využívají pro svou jednoduchost nejrůznější hnutí a strany včetně té Dělnické. Přes uvedené komunikační programy a sítě lze snadno v jednom okamžiku informovat všechny členy strany, či nejrůznějším způsobem koordinovat pochod či protestní akci, případně celou „akci“ v případě prozrazení jednou zprávou odvolat.

Na internetových stránkách www.delnickelisty.cz lze taktéž prohlížet nejen aktuálně vydané DL, ale lze i v přehledném archivu prohlížet starší vydání, případně jednotlivá vydání či celý archiv postupně uložit ve formátu „pdf“.

Tématem posledního vydání Dělnických listů se na titulní straně staly parlamentní volby (viz Obr. č. 3). Zde se zaměřuje na uprchlické kvóty a osobu A. Babiše a článek, kterým se snaží vyzvat k volbám a vzkazem, že nevolit není řešením.

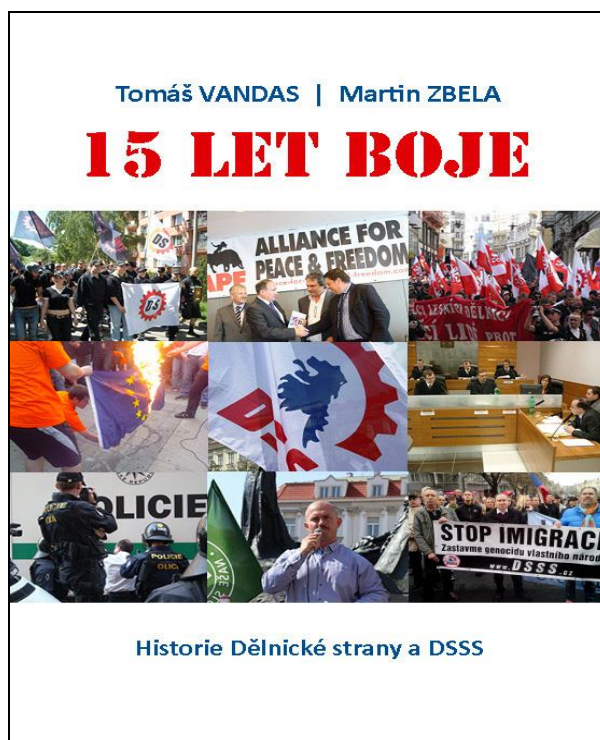
Obr. 2: Úvodní strana na Facebookovém profilu strany DSSS

Zdroj: <https://www.facebook.com/dsss.cz/>.

Při porovnání názvů obou knih spatřuji jistou analogii s názvem knihy „Mein Kampf“ neboli v českém překladu „Můj boj“ od Adolfa Hitlera. Kniha je ke dni 2018-02-01 nabízena za 250,- Kč v tištěné podobě.

Obr. 4: Titulní strana knihy „15 LET BOJE“

Zdroj: <http://www.dsss.cz/predmluva-tomase-vandase-ke-knize-15-let-boje>

DS (DSSS) a veřejnost

Strana se přes své počáteční excesy stala lákadlem pro *neonacisty* nebo *nacionalisty* a mnoho těchto příznivců ji začalo chápat jako jediné možné východisko při volbách a v politice obecně. Naproti svému vystupování v začátcích se strana zejména v posledních letech působit seriózním dojmem. V řadě diskusí, ať již ve veřejných rádiích nebo televizních debatách se vždy snaží distancovat se od extremistické pravice s tvrzením, že ji tuto „negativní nálepku“ dali neoprávněně v minulosti média, odpůrci strany či jiné politické strany. Při těchto příležitostech vystupuje především současný předseda Mgr. Tomáš Vandas Svým celkově uhlazeným dojmem a dbá o dobře padnoucí oblek a slušnou rétoriku, na diváka nebo posluchače působí jistě klidně a vyrovnaně s jasnou vizí do budoucnosti (viz. Obr. 5). Nyní ho trápí značný neúspěch strany jako takové ve volbách. Tento debakl ho zklamal a zvažuje

změny ve vedení strany, kdy současně nevylučuje ani variantu s nabídkou jeho funkce při příštím sjezdu strany a případném obsazení této funkce jiným členem strany.

Obr. 5: Tomáš Vandas

Zdroj: <http://www.tomasvandas.cz/userFiles/plakat-vandas.jpg>

Nacionalismus

Druhý krajně pravicový směr - nemá svůj sbližovací potenciál pouze v rovině sportovní, ale i politické, kdy se často mluví o národních zájmech, národu, vlasti či češství. Politický charakter nacionalismu je předmětem mnoha sporů a diskuzí. V České republice, především v mediálním prostředí, splývá nacionalismus často s nacionálním šovinismem, popřípadě až neonacismem.⁶⁷

Za nejvýznamější politický proud na území ČR lze považovat nacionálně konzervativní národoveckou krajní pravici. K hlavním atributům těchto politických subjektů patří důraz na nacionalismus a tradiční hodnoty, antikomunismus, obhajobu národních zájmů, etnocentrismus s prvky xenofobie a právo a pořádek. Běžná je i kritika nadnárodního kapitálu či globalizace. Tento politický proud využívá jednoduchý

⁶⁷ MAREŠ, M. a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011, s. 201.

a srozumitelný jazyk s využitím lidových výrazů posilujících existující stereotypy a jednoduchá logická řešení, která neberou v úvahu komplexnost problému.⁶⁸

Současný stav národovecké krajní pravice v České republice je charakteristický nečinností politických stran Sdružení pro Republiku – Republikánská strana Československa (dále jen „SPR-RSČ“) a Národní strany (dále jen „NS“). SPR-RSČ byla 7. prosince 2010 Nejvyšším správním soudem pozastavena činnost z důvodu nedoložení Poslanecké sněmovně finanční výroční zprávy za roky 2006 až 2009. NS se v roce 2009 po odstoupení její dlouholeté předsedkyně Petry Edelmannové postupně rozpadla a dne 17. srpna 2011 jí taktéž pozastavil Nejvyšší správní soud činnost. Jednotliví členové a aktivisté soustředí svoje působení mimo politické strany a koncentrují se zpravidla do občanských sdružení.⁶⁹

Dělnická mládež

Tuto organizaci lze chápat jako takovou přípravku pro samotnou Dělnickou stranu sociální spravedlnosti, to lze dokázat na nejednom příkladu (Erik Lamprecht, se nejprve angažoval právě ve sdružení Dělnická mládež (dále jen „DM“), a v současné době zastává post Tajemníka strany DSSS). V podobě občanského sdružení fungují od roku 2009 a jejich hlavním cílem je sdružovat mládež a mladé lidi se společnými národními a sociálními idejemi a podporovat DSSS včetně jejího programového prohlášení.

Organizace na svých oficiálních Facebookových stránkách propaguje heslo „Pryč z krize = pryč z EU“, na webových stránkách prohlašuje: „Dělnická mládež programově odmítá ubíjení vlasteneckého cítění v našich srdcích a ubíjení všech vyšších ideálů. Odmítáme šíření drog a liberalizaci, která mladým ztěžuje jejich místo ve společnosti. Nechceme se podřítit převládající atmosféře, odrazující mládež od spoluúčasti na veřejném dění a spolurozhodování o budoucnosti naší země. Smyslem činnosti našeho sdružení je systematická práce mezi mládeží a s mládeží, podpora a propagace idejí a programu DSSS.“⁷⁰

⁶⁸ MAREŠ, M. a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011, s. 200.

⁶⁹ „Tamtéž“, s. 217.

⁷⁰ *Dělnická mládež* [online]. *O nás, Náš program*, [cit 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>.

Dělnická mládež svou činnost zaměřuje na tyto hlavní témata:

1. *Výchova k odpovědnosti,*
2. *Boj proti drogám,*
3. *Úcta k přírodě,*
4. *Řemeslo a smysluplné vzdělání,*
5. *Ano rodině, ne single,*
6. *Pomoc seniorům,*
7. *Svobodný internet s rozumem,*
8. *Pohyb místo lenosti,*
9. *Kulturní povědomí,*
10. *Vůle k životu,⁷¹*

Organizační struktura Dělnické mládeže

DM si při VII. sjezdu 10. prosince 2016 v Brně zvolila novou organizační strukturu. Aktuálním předsedou je Jakub Svoboda, vedoucím oddělení zahraničních vztahů je Hynek Rint, vedoucím agendy a vnitřních věcí je Viktor Táborský, pokladníkem je Štěpán Reich, členem předsednictva je Lukáš Brandtner.

Obr. 6 *Současné logo DM - používané variace*

Zdroj: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nase-logo>

Do organizace DM se mohou hlásit uchazeči starší 15 let, tedy ti, kteří ještě vzhledem ke svému věku nemohou být členy politické strany (v jejich případě zájmu zcela jistě inklinují k DSSS).

⁷¹ *Dělnická mládež* [online]. *O nás, Náš program*, [cit 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>.

2.2 Program DS a DSSS

Dělnická strana

Strana dlouhodobě kritizovala politické poměry v Česku po listopadu 1989, za hlavní znak své politiky považovala nekompromisní postoj proti všem formám korupce, proti politickým elitám. Poukazovala na rezignaci lidí na politický život země. Ve svém programu navrhovala například zrušení všech podpor pro přistěhovalce a zákaz homosexuálních sňatků. Chtěla také zavést určování národnosti obyvatel a jejího potvrzení do rodného listu a občanského průkazu a požadovala vystoupení z EU a NATO. Hlavním bodem programu dělnické strany bylo řešení otázky nezaměstnanosti. V roce 2008 měla dále v programu reformu ústavních institucí (zrušení Senátu), zrušení státních dotací pro politické strany za poslanecké mandáty, zavedení odvolacího práva voličů vůči poslancům, přímou volbu prezidenta, větší samostatnost měst a obcí, zákon o domovském právu, zřízení „zemských hranic“ Moravy a Slezska, přehodnocení pomoci třetímu světu, zpřísnění ochrany kulturního a národního dědictví, přijetí zákona o ochraně života od početí až do přirozené smrti, znovuzavedení trestu smrti, rozšíření pravomocí policie, zavedení zákona zakazujícího veřejný prodej a propagaci pornografie, podporování mladých rodin a zajištění seniorům důstojných podmínek pro život, vrácení prestiže řemeslům, zjednodušení daňové soustavy a omezení byrokracie, reformu zdravotnictví, školství a rozvoj sportu a tělovýchovy.⁷²

DS uváděla: „chceme nejen hájit zájmy tzv. obyčejných občanů (...), ale prosazovat principy tržního hospodářství a podporovat drobné české podnikatele a živnostníky.“ Vystupovala proti zaměstnávání cizinců, některým menšinám, zejména Romům a homosexuálům. Například místopředseda strany Štěpánek prohlásil v souvislosti s propouštěním v Tatře: „*Propuštění cizinci musí být okamžitě deportováni do svých domovských zemí. Budou to věru dobře investované peníze, když zde nebudou, když se jich zbavíme, když zde není pro ně práce. Když není práce pro české lidi, tak by neměla být práce ani pro cizince,*“⁷³

17. října 2008 v reakci na, dle Dělnické strany, neúnosnou politickou situaci v ČR, způsobenou "*propojením politických špiček ČSSD a ODS na mafianské prostředí kolotočářů a vrahů*" (viz Václav Kočka mladší, Bohumír Ďuričko, Václav Kočka starší)

⁷² DĚLNICKÁ STRANA [online]. *Program Dělnické strany*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=103.

⁷³ NOVOJIČÍNSKÝ deník.cz [online]. *Dělnická strana zneužila logo Tatry*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: https://novojicinsky.denik.cz/zpravy_region/delnicka-strana-zneužila-logo-tatry20090113.html.

napsal tiskový odbor DS: (...) *Za této krizové situace DS vyhláší nulovou toleranci k polistopadovému politickému systému, po jehož odstranění již delší dobu voláme. V praxi to znamená rozpuštění stávajících parlamentních stran a prošetření všech jejich zločinů po roce 1989. Tento revoluční zvrát si ovšem vyžádá celonárodní účast, a právě k ní naše strana bude v následujících dnech a týdnech obyvatelstvo země mobilizovat.* Předseda strany tento výrok komentoval u soudu o zrušení strany: *"Ano. Polistopadový systém je dán v ústavě, ale pokud si to dobře pamatují, byl v ní i komunistický systém. To neznámá, že byl zákonný," a "Především nám jde o to, že je to systém, který preferuje imigranty, nepřizpůsobivé, přitom opomíjí slušné lidi. Prosazujeme tři pilíře politiky - národní, sociální a konzervativní. Oproti současné vládě máme jiné názory na naše členství v EU nebo NATO i na řízení ekonomiky."*⁷⁴

Dělnická strana sociální spravedlnosti

Dělnická strana sociální spravedlnosti je strana národně orientovaná. V rámci EU podporujeme spolupráci obdobných subjektů. Naším posláním je hájit zájmy pracujících občanů, studentů a učňů, stejně tak podporovat seniory, matky s dětmi a vznik tradičních rodin. Přistěhovalectví nepovažujeme za alternativu zajištění natality národa. Požadujeme sociální jistoty pro všechny občany. Odmítáme diskriminaci nebo zvýhodňování určitých skupin. Programem DSSS je vytvářet demokratickou společnost na principech sociální spravedlnosti pro všechny občany našeho státu, a to bez rozdílu rasy, věku a pohlaví.

Upřednostňujeme rozvoj domácího podnikání před nekontrolovaným přílivem zahraničního kapitálu. Podporujeme obnovení prestiže řemesla a manuální práce. Hlásíme se k českému a moravskému patriotismu a tradicionalismu našeho národa. Odsuzujeme totalitní ideologie 20. století, zejména nacismus a komunismus.

DSSS pokračuje v boji za naši nezávislost na byrokracií Evropské unie, přísnou politiku proti imigrantům a opravdovou svobodu slova. Ve skutečné demokracii nesmí existovat trest za názor. V opravdové demokracii jsou politické procesy řešeny na půdě parlamentu, ne na půdě soudu.⁷⁵

⁷⁴ SMYČKOVÁ, L., *Bud' hvězdou, vyhláš válku režimu*. Jako Dělnická strana. *aktualne.cz* [online], [cit. 2018-02-01]. dostupné z WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/bud-hvezdou-vyhlas-valku-rezimu-jako-delnicka-strana/r~i:article:629929/?redirected=1517096409>.

⁷⁵ *DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti* [online]. *Programová listina*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/programova-listina>.

Hlavní programové teze strany:

- *Vystoupení z EU a NATO*
- *Vypovězení ilegálních přistěhovalců*
- *Zavedení jednokomorového parlamentu (odstranění Senátu)*
- *Zrušení státních dotací pro politické strany za mandáty poslanců a senátorů*
- *Zavedení odvolacího práva voličů vůči poslancům*
- *Větší samostatnost měst a obcí v právní, a daňové oblasti*
- *Zřízení zemských hranic Moravy a Slezska*
- *Zákaz homosexuálních sňatků*
- *Obnovení trestu smrti*
- *Prošetření tzv. malé a velké privatizace*
- *Obnovení cechů⁷⁶*

2.3 Vedoucí představitelé DS a DSSS

V této kapitole nastíním organizační strukturu Dělnické strany s uvedením vedoucích představitelů, zde se však jedná o již zrušenou stranu. Dále zde uvedu organizační strukturu nástupnické organizace Dělnické strany sociální spravedlnosti s popisem jejich představitelů.

2.3.1 Vedoucí představitelé a organizační struktura Dělnické strany

Ústřední orgány DS tvoří předsednictvo, revizní komise a rozhodčí komise. Jejich složení bylo do rozpuštění strany NSS od 3. sjezdu strany následující:

Předsednictvo strany se skládalo z níže uvedených členů, které se v průběhu času na jednotlivých sjezdech měnilo, za jediný stabilní prvky lze považovat předsedu T. Vandase a místopředsedu J. Štěpánka, částečně také P. Kotáb, jména dalších členů se měnila na každém sjezdu strany.

Rozhodčí komise byla v první fázi tvořena těmito členy:

Předseda: Jiří Petřivalský

Člen: Simona Skoumalová, Pavel Procházka

⁷⁶ *DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti* [online]. *Preamble*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://old.dsss.cz/program>.

Revizní komise byla v první fázi tvořena těmito členy:

Předseda: Jindřich Nestler

Člen: Mirko Musil, Martina Pecinová

Vývoj v obsazení funkcí DS

Ustavující sjezd - 18.ledna 2003

Předseda: Jiří Štěpánek

1. místopředseda: Martin Zbela

Místopředseda: Tomáš Vandas

I. sjezd strany – 31. května 2003

Předseda: Tomáš Vandas

Místopředseda: Jiří Štěpánek

Člen: Petr Kotáb, Jindřich Nestler, Bohumil Šulěr

II. sjezd strany – 17. června 2006

Předseda Tomáš Vandas

1. místopředseda Jiří Štěpánek

Místopředseda Petr Kotáb

Člen: Václav Prokůpek, Jindřich Nestler

III. sjezd strany – 28. června 2008

Předseda: Tomáš Vandas

1. místopředseda: Jiří Štěpánek

Místopředseda: Petr Kotáb

Člen: Jiří Švehlík, Ladislav Malý⁷⁷

Zdroj: https://is.muni.cz/th/182443/fss_b/.

⁷⁷ Bach, M. *Dělnická strana*, Brno: 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, fakulta Sociálních studií, katedra politologie. Vedoucí práce: PhDr. Josef Smolík, Ph.D. Dostupné také z WWW: https://is.muni.cz/th/182443/fss_b/ s. 39.

2.3.2 Vedoucí představitelé a organizační struktura Dělnické strany sociální spravedlnosti

Vedení DSSS - Současné zastoupení ústředních orgánů Dělnické strany sociální spravedlnosti (Dne 20.1.2018 se v Praze uskutečnil 8. sjezd strany, která si připomíná 15 let od svého vzniku a kde byli zvoleni, či obhájili svou pozici níže uvedení)

Výkonný výbor - plní úkoly Republikového sněmu v období mezi jejími zasedáními a je mu odpovědný. Tvoří podklady a stanoviska

- pro výkon činnosti a zabezpečení úkolů má Výkonný výbor v případě možnosti k dispozici sekretariát

Složení výkonného výboru:

Předseda strany: *Mgr. Tomáš Vandas*

Výkonný místopředseda: *Mgr. Jiří Štěpánek*

Tajemník: *Erik Lamprecht*

Místopředseda: *Jiří Froněk*

Místopředsedkyně: *Alena Poláčková*

Republikový sněm

- řídí činnost strany, odpovídá za plnění programových cílů, dokumentů přijatých sjezdem, vytváří koncepce a vydává stanoviska DSSS
- rozhoduje o návrzích na kandidáty do zákonodárných sborů
- potvrzuje kandidátní listiny do zastupitelských sborů vyšších územních celků
- schvaluje rozpočet strany

Členové:

Mgr. Tomáš Vandas, Mgr. Jiří Štěpánek, Erik Lamprecht, Jiří Froněk, Viktor Táborský, Petr Günther, Alena Poláčková, Marek Nechala, Jiří Poledno, Roman Pospíšil

Republiková revizní komise

- kontroluje dodržování dokumentů schválených sjezdem a finanční hospodaření DSSS
- má právo přešetřit finanční hospodaření krajských rad, případně dalších orgánů včetně Republikového sněmu DSSS
- je povinna seznámit s výsledky revize kontrolovaný orgán a Republikový sněm
- zprávu o své činnosti podává sjezdu

Předseda: *Miroslav Konečný*

Člen: *Jan Hřivna, Iveta Šarlejšová*

Republiková smírčí a rozhodčí komise

- řeší vzniklé spory uvnitř strany, se závěry řešení seznamuje předseda komise Republikový sněm a dokládá je protokolem

Předseda: Bedřich Jan Skočdopol

člen : Libor Sojka, Lukáš Brandtner

Zdroj: DSSS [online]) <http://www.dsss.cz/vedeni-dsss>.

2.4 Symbolika DS a DSSS

Cílem této kapitoly není dokonale srovnat symboliku DS (DSSS) se symboly nacistického Německa a pouštět se do rozsáhlé a podrobné diskuze o tom, do jaké míry z něj vycházejí či ne. Takto rozsáhlá analýza nemůže být předmětem této práce. Autor chce poukázat na jisté podobnosti, které jsou zřejmé již na první pohled.

Symbolika Dělnické strany a Dělnické strany sociální spravedlnosti je úzce spjata se symboly českého ultrapravicového nacionalismu. Symboly vycházejí zpravidla z tradiční české, případně i moravské a slezské symboliky, a proto jsou často totožné s oficiálními či běžně užívanými symboly. Jedná se o oficiální vlajku České republiky (navazující na československou vlajku, o tradiční českou národní vlajku (červeno-bílou), o znak českého lva, případně i o znaky dalších korunních zemí (moravskou a slezskou orlici) o symboliku národního stromu lípy a lípového květu, o národní trikolóru (červeno-modro-bílou) apod. Tyto symboly mohou být zakomponovány do různých zobrazení. Za symbolická jsou českými nacionalisty považována i důležitá data české historie a státnosti, včetně státních svátků.⁷⁸

Čeští nacionalisté uctívají i různé osoby významné pro dějiny českého národa, ať již se jedná o významné osoby české státnosti (Přemyslovce, Karla IV., Františka Palackého apod.), historické nacionalisty (Karla Kramáře, Viktora Dyka, Josefa Svatopluka Machara apod.) či dokonce fašisty (např. vůdce prvorepublikové Národní obce fašistické Radolu Gajdu).⁷⁹

⁷⁸ Mareš M., *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*, Praha: 2006, s. 51-52.

⁷⁹ „Tamtéž“, s. 52.

*Obr. 7: Znak
Národního sjednocení*

*Obr. 8: Znak Dělnické
strany*

*Obr. 9 Znak Českého
hnutí za Národní jednotu*

*Obr. 10: Znak Republikánů
Miroslava Sládka*

*Obr. 11: Znak občanského
sdružení Vlastenecká fronta*

*Obr. 12: Znak
organizace Národní čest*

Obr. 13: Znak Národní strany

Obr. 14: Znak Práva a spravedlnosti

Zdroj (obr.7-14): http://cbs.csok.cz/vstupni_informace_o_extremismu.php

Pro soudobý český nacionalismus jsou typická i některá hesla, přičemž často je užíváno heslo „**Čechy Čechům**“, které je považováno ve smyslu xenofobní nacionalistické exkluzivity, podobně jako heslo „**Nic než národ**“ (heslo prvorepublikového Národního sjednocení) či „**Blaho vlasti budiž nejvyšším zákonem**“ (má kořeny v českém nacionalismu 19. Století a bylo mj. používáno i prvorepublikovými českými fašisty). Tato hesla zaznívají i na neonacistických demonstracích v ČR. V informaci o problematice extremismu v ČR za rok 2005 jsou v části o nacionalistických subjektech zmíněny politické strany nebo politická hnutí **Národní strana, Národní sjednocení, Republikáni Miroslava Sládka, Dělnická strana, České hnutí za národní jednotu a Právo a spravedlnost**, občanské sdružení **Vlastenecká fronta** a již výše zmíněné neregistrované uskupení **Národní korporativismus**. Uvedení těchto subjektů v informaci o extremismu však nemá pro jejich stoupence či členy apriorní trestněprávní relevanci! Za nacionalistickou označuje sama sebe i organizace **Národní čest**, vzniklá v roce 2005.⁸⁰

⁸⁰ Mareš M., *Symbyly používané extremisty na území ČR v současnosti*, Praha: 2006, s. 52.

Symbolika DS vychází z tradičních symbolů barev užívaných v minulosti NSDAP. Barvy a jejich společná kombinace (černá, červená a bílá) jasně odkazují k barvám německé říšské vlajky (1871-1918). Dělnická strana kombinaci užívala pro potřeby svého loga a také jako barevné schéma Dělnických listů. Podoba loga DS la je známo, že byl společně se svastikou symbolem nacistických dělnických odborů Německé pracovní fronty.

Obr. 15: Logo DS

Obr. 16: Srovnání loga DS se symboly DAF a FAP

Zdroj: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf.

DS na svou obranu u NSS zdůraznila, že použití ozubeného kola v jejím logu odkazuje k názvu strany, tj. dělnická. Rovněž dodala, že pravicové i levicové dělnické subjekty v minulosti používaly ozubené kolo jako svůj symbol, a zdůraznila, že rudé ozubené kolo bylo po roce 1945 oficiálním logem Československé sociální demokracie.⁸¹

To samé tvrdí i Miroslav Mareš, neboť symbol ozubeného kola opravdu v minulosti poukazyval na spojení strany s dělníky a byl využíván jak pravicí, tak levicí. Nejvíce je ale používán v neonacistickém prostředí jako propojení nacionálního socialismu s prací, popřípadě s dělnickou třídou.

NSS po porovnání výše zobrazených symbolů jednotlivých stran se symbolem DAF shledal symbol DS jako mu nejpodobnější a za zjevné označil, že se jím inspiroval. Soud konstatoval, že symbol, se kterým žádala DS v roce 2002 o registraci (ještě jako Nová síla), nevykazoval takovou podobnost s logem DAF.

⁸¹ Česká republika. Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 4. 3. 2009, [online]. Pst 1/2008-66. [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0001_0Pst_0800066A_prevedeno.pdf.

Obr. 17: Logo Nové síly

Zdroj: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf.

Další symbol, který byl také mnohokrát dáván do souvislosti s Hitlerovým Německem, a který také řešil NSS, byl dělník s kladivem. Podle soudního znalce Michala Mazla byl beze zbytku překopírovaný z propagačních plakátů NSDAP z roku 1932. DS se u soudu bránila, že využila obrázek neznámého původu a vylouvala se na svou počáteční neznalost. Také tvrdila, že dělník s kladivem nikdy nebyl jejím oficiálním symbolem, jen ho používali někteří členové.⁸² Objevoval se i na prvních stranách Dělnických listů, (viz. Obr. 19).

Obr. 18: Srovnání plakátu DS a NSDAP

Zdroj: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf.

Soud se dále zabýval znakem Ochranných sborů Dělnické strany – meč na ozubeném kole. Znalec Mazel naznačil podobnost znaku s jedním z nejvýznamnějších vyznamenání NSDAP. NSS ale po rozvaze dospěl k závěru, že samotná přítomnost meče, a ne zcela přílišná podobnost podkladového symbolu nestačí k přirovnání znaku OS DS k nacistické symbolice.

⁸² Česká republika. Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 4. 3. 2009, [online]. Pst 1/2008-66. [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0001_0Pst_0800066A_prevedeno.pdf.

Obr. 19: Logo OS DS

Obr. 20: Vyznamenání NSDAP

Zdroj: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf.

Symbyly Dělnická strana hojně užívala např. v dělnických listech, kde byla zejména ve starších číslech k vidění pestrobarevná vydání a objevoval se i symbol dělníka. Postupem času se strana přes veškerou podobnost snaží symboly neonacismu alespoň na materiálech dostupných veřejnosti eliminovat. Toto se jí daří již delší dobu a tento trend si jistě strana udrží i nadále (z podstaty věci distancovat se od nálepky extremistické strany a působit seriózním dojmem).

Symbolika DSSS

Z dnešního pohledu užívaná loga stále nezapřou společný původ, avšak ozubené kolo se zmenšilo a viditelná je pouze jeho čtvrtina. Logo má ve svém středu českého lva, který není v agresivní barvě, ale působí důvěryhodným dojmem (způsobeno použitím modré barvy). Zkratka DSSS je pak klasická v červeném provedení. V užívaných symbolech strany je vidět značný vývoj, a i přes velkou snahu strany odlišit se je stále patrné, do jaké skupiny se ona sama řadí a z jaké ideologie vychází.

Obr. 21: Současná loga DSSS

Zdroj: <http://www.dsss.cz/o-nas/logo-dsss>.

3 Opatření PČR vůči pravicovému extremismu

Obecné vymezení

Extremismus je bezesporu negativní jev, který nejenom v České republice ohrožuje a narušuje základní principy demokratické společnosti, přičemž tyto současně využívá ve svůj prospěch, kdy se snaží o posílení své pozice a o nahrazení demokracie nedemokratickým režimem. Extremismus narušuje bezpečnost státu a lidská práva občanů (zejména minoritám), proto jsou protiextremistická opatření řazena pod vnitřní bezpečnost státu, respektive jsou součástí bezpečnostní politiky. Demokratický stát se snaží o vytvoření takových politických, sociálních, ekonomických a kulturních podmínek, které by zabezpečily jeho legitimitu u občanské společnosti a v rámci nichž by se tato společnost cítila bezpečně bez potřeby měnit základní principy a charakter demokracie. Protiextremistická opatření jsou realizována na různých úrovních a různými aktéry, přičemž za nejdůležitější subjekt jsou považovány státní orgány, které zajišťují a koordinují celostátní úroveň v boji proti extremismu. V rámci preventivních i represivních protiextremistických opatření se obecně rozlišují čtyři typy ochrany.⁸³

Preventivní opatření

Preventivní opatření ze strany státu by mělo co nejdříve sledovat aktuální dění na extremistické scéně, protože jak nám již historie ukázala, extrémismus jako takový stále prochází vývojem a co fungovalo dnes nemusí fungovat zítra. V boji proti extremismu se angažuje více subjektů na různých úrovních, proto je nutné, aby preventivní (i represivní) opatření byla jednotlivě koordinována a smysluplně aplikována. Obecně lze v prevenci rozlišit preventivní, metodickou a výchovně vzdělávací rovinu⁸⁴

V rámci preventivních opatření je třeba se zejména zaměřit na nejzranitelnější obyvatelstvo (mladé lidi, sociálně slabší skupiny, menšiny) a řešit s nimi témata, s nimiž kalkulují extremisté. Na druhou stranu „vyřešením problémů“ extremismus nezmizí, nicméně v rámci úspěšné prevence je nutné brát v potaz témata a problémy, o které se extremismus opírá a dle toho určovat další protiextremistickou politiku. Touto metodou by byly sebrány argumenty extremistům, kterými ovlivňují veřejnost a ta by pak neměla pocit, že „se nemůže spolehnout na stát“.

⁸³ DANICS, Š. *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 39-57.

⁸⁴ VEGRICHTOVÁ, B. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 48.

Metodická rovina

Pro úspěšný boj s extremismem je nutný efektivní systém spolupráce všech zainteresovaných stran, který je založený na účinné strategii. V posledních letech se boji proti extremismu v České republice věnuje mnoho pozornosti a to především vytvářením protixtremistické politiky, která je zejména na vládní úrovni a zastřešuje ji MVČR, přičemž se ale angažují i ministerstva jiná a další vládní i nevládní subjekty, v neposlední řadě taktéž mezinárodní organizace a to jak formou prevence, tak i represe, která převažuje.⁸⁵

Výchovně-vzdělávací rovina

V této rovině je zásadní vzdělávání co nejširší veřejnosti. Stranou by neměli zůstat zvláště osoby, které jsou ohroženy vlivem extremismu nebo s ním mají zkušenosti. V rámci vzdělávání se uskutečňují různé projekty vládních a nevládních subjektů. Tyto projekty však často končí bez větších úspěchů a není tak dána dlouhodobější vize do budoucnosti.

V rámci preventivního vzdělávání funguje koncept symboliky extremismu, přičemž symbolika není vždy jednoznačně definována s odkazem na její minulost, je však vnímaná jako potřebná pro pochopení extremismu a jeho prevenci. V praxi pak tato symbolika, která směřuje k nacistické či fašistické ideologii (i když historicky mnohem dál a uvedenými ideologiemi byla pouze zneužita) bývá podnětem k trestnímu stíhání extremistů, přestože v České republice neexistuje „žádný koncept zakázaných symbolů“, ale individuálním znaleckým posouzením lze určit, zda daný symbol směřuje *k podpoře a propagaci hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka.*⁸⁶

⁸⁵ CHARVÁT, J. *Demokracie versus extremismus – výchova k aktivnímu občanství: teoretická část.* Praha: Asi-milovaní, 2013, s. 61.

⁸⁶ Srov. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

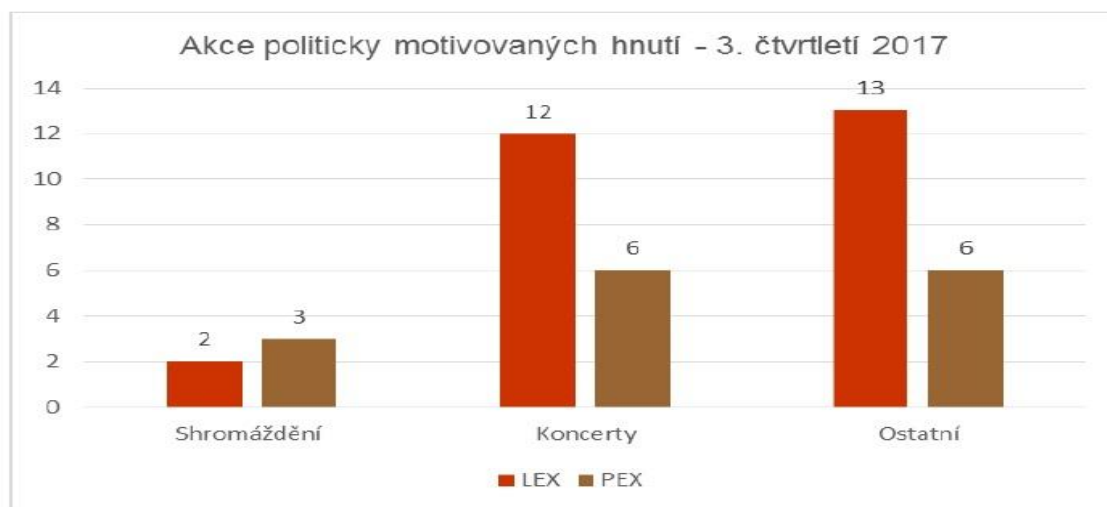
3.1 Zprávy o stavu extremismu na území českého státu

Tato podkapitola je zaměřena na vývoj extremistické scény v ČR a její stav ke 3. čtvrtletí roku 2017 s uvedením souhrnné situační zprávy, včetně statistik za toto období.

3.1.1 Vývoj extremistické scény

Ve sledovaném období bylo zaznamenáno **celkem 42 akcí** organizovaných nebo s významnou účastí politicky motivovaných extremistů. Z uvedeného počtu jich celkem **27 bylo spojeno s levicově extremistickým spektrem** a celkem **15 pak s pravicovými extremisty**. Oproti 2. čtvrtletí, kdy bylo registrováno celkem 145 akcí, se jedná o výrazný pokles. V roce 2016 bylo ve stejném období zaznamenáno 79 akcí, z toho 46 spojených s pravicovými extremisty a 22 s levicovými extremisty.⁸⁷

Graf č. 1: akce politicky motivovaných hnutí

Zdroj: <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

Tradiční pravicově i levicově extremistická scéna se nachází v dlouhodobém útlumu. Naprostá většina dění se přesouvá z ulic do prostředí internetu.

⁸⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Extremismus Souhrnná situační zpráva 3. čtvrtletí roku 2017 [online]. Praha: 2017 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

Pravicoví extremisté nedokázali přijít s novým mobilizačním tématem. Výraznějším tématem v rámci extrémní levice byl squatting, konkrétně podpora Autonomního sociálního centra Klinika.

Tradiční extremistické subjekty se nijak výrazně nezapojovaly do kampaně před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Původní pravicové extremisty limitoval zejména nedostatek vůdčích osobností a finančních prostředků. Řada představitelů pravicově extremistických stran volila raději opatrnější rétoriku z obavy z postihu ze strany úřadů.

Ideologická východiska tradičních extremistů převzaly zejména populistické subjekty a tzv. alternativní média. Jednalo se zejména o podněcování zášti vůči určitým skupinám obyvatel, záměr omezovat lidská práva či prosazování vystoupení z EU a NATO. Populistické subjekty a alternativní média volily často radikálnější vyjádření než tradiční extremisté. Populistické subjekty měly z hlediska předvolební kampaně lepší výchozí podmínky než subjekty extremistické. Bylo proto možné sledovat přechod některých sympatizantů extremistických subjektů směrem k uskupením populistickým. Někteří tradiční extremisté pak nesli narůstající oblibu subjektů, které převzaly jejich rétoriku, se značnou nelibostí a cítili v nich konkurenci. Některá alternativní média pak v řadě případů, při vědomí absence odpovědnosti, zneužívala anonymity svých novinářů a nejasných vlastnických poměrů k publikování nepravdivých, zavádějících a nenávistných obsahů.⁸⁸

Pravicově extremistická scéna

Vyčerpanost, ideologická vyprázdňenost a neschopnost mobilizovat veřejnost charakterizovaly **Dělnickou stranu sociální spravedlnosti**. Všechny její krajské organizace se nacházejí v dlouhodobém útlumu. Dokonce i tradičně velmi aktivní karlovarská organizace polevila ve své činnosti. Neúspěchem pro stranu skončila tzv. Svatováclavská demonstrace svolaná do Svitav, zaštitěná Vlastimilem Pechancem. Shromáždění se zúčastnilo pouze několik desítek osob, proti kterým protestovalo několik stoupenců anarchistického hnutí a lidskoprávních aktivistů.⁸⁹

⁸⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Extremismus Souhrnná situační zpráva 3. čtvrtletí roku 2017 [online]. Praha: 2017 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

⁸⁹ „Tamtéž“.

Podobně jako Dělnické straně sociální spravedlnosti se nedařilo příliš oslovovat veřejnost ani **Národní demokracii**. Tato strana oproti předchozím obdobím zmírnila razanci svých veřejných prohlášení. Na škále jejich vyjádření ubylo zmínek o imigrantech a islámu, v souvislosti s konáním veřejných akcí LGBT komunity se častěji objevovaly výpady proti sexuálním menšinám.⁹⁰

V souvislosti s připomínáním výročí úmrtí ikony neonacismu, britského hudebníka Iana Stuarta Donaldsona, bylo zaznamenáno od července do září **několik koncertů tzv. White power music**.

3.1.2 Statistiky

Statistika Policie ČR je postavena pouze pro meziroční, nikoliv pro měsíční, porovnávání. Počítáno a porovnáváno je vždy období od 1. ledna do konce sledovaného období. Nelze tedy získat počty za jednotlivé měsíce. Vzhledem k tomu, že trestní řízení je probíhajícím procesem, prostým odečtem po sobě následujících období by bylo získáno jakési imaginární číslo, které za určitých okolností může nabývat záporných hodnot.

Extremistická kriminalita ve 3. čtvrtletí roku 2017

Za **devět měsíců** roku 2017 je **evidováno 109** trestných činů s extremistickým podtextem. Z toho **69** jich bylo **objasněno**. Nejčastěji byly za tři uplynulá čtvrtletí roku 2017 zastoupeny TČ evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 48 skutků.⁹¹

Policie ČR eviduje za uplynulá tři čtvrtletí roku 2017 celkem **96 stíhaných osob** u skutků s extremistickým podtextem. Nejčastěji se jednalo o TČ evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 49 skutků.⁹²

⁹⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Extremismus Souhrnná situační zpráva 3. čtvrtletí roku 2017 [online]. Praha: 2017 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

⁹¹ „Tamtéž“.

⁹² „Tamtéž“.

Tab. č. 4: Počty skutků

Takticko statistická klasifikace	období 1.1.-31.7.2017		období 1.1.-31.8.2017		období 1.1.-30.9.2017	
	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	5	1	5	1	5	2
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	14	11	15	11	16	11
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0	0	0	0
poškození cizí věci (§ 228)	1	1	1	1	2	1
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	8	5	11	9	11	9
sprejerství (§ 228/2)	2	0	3	0	3	0
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	13	8	15	9	16	11
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	6	2	7	2	8	4
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	39	26	39	26	48	31
CELKOVÝ SOUČET	88	54	96	59	109	69

Tab. č. 5: Počty stíhaných osob

Takticko statistická klasifikace	období 1.1.-31.7.2017	období 1.1.-31.8.2017	období 1.1.-30.9.2017
	počet	počet	počet
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	7	7	8
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	11	11	11
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0
poškození cizí věci (§ 228)	2	2	2
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	6	11	11
sprejerství (§ 228/2)	1	1	1
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	9	10	12
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	3	3	5
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	42	43	49
CELKOVÝ POČET*	78	85	96

Zdroj (tab. č. 4-5): MVČR – Extremismus Souhrnná situační zpráva <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

Za uplynulá tři čtvrtletí roku 2017 bylo registrováno nejvíce skutků s extremistickým podtextem v Praze a Moravskoslezském kraji (v obou případech 20), v kraji Ústeckém (14). Nejvíce stíhaných osob u skutků s extremistickým podtextem bylo evidováno v Moravskoslezském kraji (18), dále v Ústeckém kraji (17) a v Praze (16).⁹³

* Celkový počet stíhaných osob není součtem, neboť osoba může spáchat tr. činnost ve více krajích a zároveň více skutků a byla by započítána duplicitně.⁹⁴

⁹³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Extremismus Souhrnná situační zpráva 3. čtvrtletí roku 2017 [online]. Praha: 2017 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

⁹⁴ „Tamtéž“.

3.2 Zásah ze strany PČR vůči pravicovému extremismu

Případný zásah ze strany Policie ČR je často doprovázen opatřením především sil pořádkové policie, která je zastoupena výhradně v tzv. Pořádkové jednotce (dále jen „PJ“). Pořádkové policii často vypomáhá dopravní policie, která po své linii řeší zejména oblast BESIP. Další složkou, která se může v rámci jednotlivých opatření spolupodílet na zajištění bezpečnosti je městská (obecní) policie. PJ je tvořena vždy několika družstvy (dle očekávaného opatření) o cca 8 členech (složení: Vedoucí družstva, jeho zástupce, řidič, štítař, zdravotník, specialista, popřípadě další členové). Družstva PJ jsou primárně tvořena policisty ze základních útvarů policie, případně i jiných v rámci jednotlivých územních odborů či krajského ředitelství. PJ a její případný zásah pod jednotným velením „řídí“ velitel pořádkové jednotky. Takový zásah by měl být rychlý a rázný, pokud to okolnosti zákroku vyžadují s využitím vhodného donucovacího prostředků v souladu se zákonem o Policii ČR 273/2008 Sb., který umožní dosažení účelu.

Činnost Policie ČR můžeme rozdělit do třech základních skupin:

- činnost v přípravném období,
- činnost v prováděcím období,
- činnost v období po ukončení policejního opatření,

V Přípravném období:

- a) Není-li přesně zjištěno z prvotních informací místo konání srazu, je nutno:
 - *Vyžádat si spolupráci se zástupci místní samosprávy k provedení jejich vlastních opatření s cílem zjištění místa a informování o všech oznámených akcích,*
 - *Vlastními prostředky provést důkladné operativní šetření a současně je nezbytné vyžádat si i spolupráci se zpravodajskými službami,⁹⁵*
 - *Vytipovat podle předpokládaného počtu účastníků akce možná kulturní a jiná zařízení a v těchto provést dostupnými silami všech zainteresovaných služeb vlastní šetření (obratem na základě informací a opakovaně před vlastním konáním srazu),*
- b) Po zjištění místa srazu provést jeho operativní obhlídku a provést jednání s majitelem či uživatelem zařízení s cílem upřesnění počtu účastníků,

⁹⁵ § 5 zák. č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

předpokládání doby trvání srazu, způsob dopravy účastníků a zajištění či ověření bezpečnostních rizik, případně upozornění na oprávnění policie ke vstupu do živnostenských provozoven, (§ 41 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů).

- c) Jednat s představiteli místních příslušného úřadu, tyto představitele informovat o konání srazu a jeho formě a způsobu připravované policejní akce s cílem vyžádání součinnosti,
- d) Kontaktovat organizátory srazu (jsou-li známi) a pokusit se ověřit hrozící bezpečnostní rizika,
- e) Dá-li se předpokládat s ohledem na druh akce a charakter účastníků, že srazu se zúčastní i cizí státní příslušníci, doporučuje se v předstihu zajistit tlumočnicka příslušného jazyka, je-li předpoklad veřejného nošení např. nacistických symbolů, je vhodné v předstihu zajistit i účast příslušného soudního znalce,
- f) Ihned po nashromáždění a vyhodnocení předpokládaných bezpečnostních rizik operativně zpracovat jejich analýzu a k jejich eliminaci vytvořit podle interního aktu řízení⁹⁶ příslušné interní akty řízení včetně typového plánu a jedná-li se o akci většího rozsahu, doporučuje se zpracování i grafického schématu organizace a spojení,
- g) Seznámit s konáním srazu a s formou policejní akce příslušného státního zástupce a soudce s cílem zajištění potřebných kapacit pro případné „plynulé“ trestní řízení, projednat i otázku případného postupu policie ve smyslu zvláštního právního předpisu,⁹⁷ bude-li nutno pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku, nesnese-li věc odkladu, vstoupit do obydlí, jiných prostor a na pozemek,⁹⁸
- h) V dostatečném časovém předstihu zajistit potřebnou obrazovou a zvukovou techniku,
- i) Zajistit na místě přítomnost odborně vyškoleného pracovníka policie, případně služebního funkcionáře, který komplexně zabezpečí komunikaci s médii.

⁹⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2001, kterým se upravuje postup při provádění policejních akcí, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 29/2002.

⁹⁷ Zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁸ „Tamtéž“, § 83c.

V prováděcím období:

- a) V rámci instruktáže nasazené policisty podrobně seznámit s:
 - *Bezpečnostními riziky,*
 - *Okruhem hrozících trestných činů a způsobem jejich dokumentace,*
 - *S kompletní organizací policejní akce, a jedná-li se i sraz extremistů, např. pravicových radikálů se symbolikou nacistické ideologie, je vhodné vybavit policisty vzory této symboliky,*
 - *Vzhledem k tomu, že účastníky srazu mohou být i osoby v pátrání, doporučuje se hlídky vybavit i fotografiemi osob vedených v celostátním pátrání,*
- b) Před začátkem srazu a navazující policejní akce je vhodné upozornit stanovené organizátory srazu (jsou-li známi) na případný policejní zákrok, dojde-li ke spáchání trestného činu či přestupku,
- c) Celý průběh srazu zachytit na nepřetržitý zvukový a obrazový záznam s cílem důkazně využít případná jednání naplňující skutkovou podstatu trestného činu,
- d) Dojde-li v průběhu srazu extremistů ke spáchání trestného činu (např. slyšitelné „hajlování“ před objektem srazu či okolí nebo podobné projevy), je nutno tuto situaci hodnotit jako závažné ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku a porušení práv a svobod (zejména rovnosti bez rozdílu rasy, barvy pleti, jazyka, víry či náboženství, práva na zachování lidské důstojnosti a osobní cti), musí policie z úřední povinnosti konat a provést služební zákrok, v tomto případě se jedná o postup podle zvláštního právního předpisu⁹⁹ (vstup do obydlí, jiných prostor a na pozemek),¹⁰⁰
- e) Po provedení postupu podle zvláštního právního předpisu¹⁰¹ je nutno provést účinná opatření k odhalení a dopadení osoby podezřelé z trestného činu a procesně zajistit potřebné důkazní prostředky (např. v případě reprodukováné hudby s rasistickým obsahem je nutno zajistit příslušné nosiče – audio, videokazety apod.), pozornost je nutno věnovat i přítomným osobám – možnost podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka formou nošení symbolů s nacistickou tematikou na veřejnosti (zde doporučuje podrobný videozáznam symbolu, osoby symbol užívající a zároveň i přítomných

⁹⁹ Zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ „Tamtéž“, § 83c.

¹⁰¹ „Tamtéž“.

osob na místě včetně jejich perlustrace pro splnění podmínky „veřejnosti“ ve smyslu zvláštního právního předpisu),

- f) Pro ofenzivní postup následného trestného řízení se doporučuje, aby již při provádění zákroku pořádkovými silami byly prováděny příslušnými policejními orgány s odpovídající přípravou a vybavením dokumentační úkony, tito odborníci budou provádět i další dokumentování a prověřování, tím se vyloučí případný „informační šum“ při předávání věci mezi příslušníky policie či útvarů, např. sloučené dokumentační a realizační skupiny,
- g) V případě, že vzhledem k době zákroku nebude možno dokončit řádným způsobem ohledání místa činu, je účelné objekt srazu uzamknout, zapečetit a zajistit jeho fyzické střežení, stejně jako případné okolí objektu, až do doby umožňující provedení řádného ohledání tak, aby nemohlo dojít ke ztrátě či poškození důkazních prostředků,
- h) V případě, že je akce pořádána v neuzavřeném prostoru, je vhodné k dokumentaci akce a případnému řízení a dokumentaci policejního zákroku využít vrtulníků,¹⁰²

V období po ukončení policejního opatření:

- a) Provést objektivní a důsledné vyhodnocení celého průběhu akce včetně účinnosti její přípravy s cílem zjištění případných nedostatků a příčin,
- b) Doporučuje se i provedení písemného vyhodnocení průběhu činnosti jednotlivých skupin, např. realizační, operativní atd. ze strany velitelů těchto skupin.¹⁰³

¹⁰² Zámek, D., Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 77-80.

¹⁰³ „Tamtéž“.

Závěr

Bakalářská práce „Problematika pravicového extremismus v České republice“ si kladla za cíl představit současnou krajní pravici v České republice a její vybrané subjekty.

V posledních pěti letech, stejně jako v předchozích letech, docházelo na území České republiky k nejzávažnější trestné činnosti v souvislosti s rasovou a národnostní nesnášenlivostí. Trestná činnost s rasovým či národnostním podtextem byla páchána příznivci pravicového extremismu, zejména proti příslušníkům romské komunity.

Za stávající situace, která klade na orgány činné v trestním řízení stále větší nároky, zejména pak i z hlediska mezinárodní spolupráce je zapotřebí i nadále klást důraz jak na činnost specializované skupiny pro boj s extremismem působící v rámci Policejního prezidia, tak specialistů na krajské a okresní úrovni. Spolupráce s Bezpečnostní informační službou, Vojenským obranným zpravodajstvím a orgány činnými v trestním řízení zůstává nadále základem pro úspěšný boj s extremistickou a rasově motivovanou kriminalitou.

Přínosem této práce je především poskytnout přehled o pravicovém extremismu a srovnání dvou nejviditelnějších fungujících organizací na území České republiky a tím jsou Dělnická strana sociální spravedlnosti a jejich odnož Dělnická mládež, které jsou dobře organizované a mají stálý zájem na prosazování svých politických názorů a získání dostatečné podpory pro vstup do regionální a celostátní politiky.

Nebezpečí pravicového extremismu lze rozdělit do dvou hlavních oblastí. Jednou z nich je prosazení se do reálné politiky a zavádění národně-socialistických opatření a druhá spočívá v radikalizaci jednotlivých hnutí, které propagují a šíří do společnosti ideje a názory, které jsou v rozporu s právním a demokratickým řádem našeho státu. Členové a sympatizanti těchto hnutí rádi inklinují k agresivitě a násilí, které se projevuje nejčastěji rasisticky či nábožensky motivovanými útoky. Aktuální program uvedených struktur stále obsahuje značné množství neuvěřitelných nápadů, názorů a zvláštních formulací. Svým programem ani rétorikou si krajní pravice širokou veřejnost nezískala, ale aktivní činnost vedená na protest proti chování Romů, přináší DSSS tížený úspěch.

První část bakalářské práce byla zaměřena na samotný pojem extremismus a jeho vymezení s jeho přiblížením ke krajně pravicovému proudu politického spektra.

Druhá a významná část byla věnována komparaci typických představitelů pravicových extremistických politických stran Dělnické strany a její nástupkyně Dělnické straně sociální spravedlnosti. Přiblížil jsem její vývoj, programová prohlášení, činnost, aktivity, vedoucí představitele a používanou symboliku těchto stran.

Poslední kapitola této práce shrnula opatření Policie České republiky vůči pravicovému extremismu, zde byla věnována pozornost v jednotlivých podkapitolách zprávám o stavu extremismu na území českého státu a zásahem ze strany PČR vůči pravicovému extremismu.

Pro novou stranu DSSS byly veškeré kroky, které činila v minulosti postupnou evolucí, díky které se strana stávala stále odolnější proti případnému rozpuštění ze strany státních orgánů.

Na závěr se nabízí jedna myšlenka. V tuto dobu nepředstavuje DSSS přímou hrozbou, avšak vzhledem k její jednoznačné filosofii a zaměření by společnost měla být na pozoru a v případě sebemenšího rozmachu této strany nedovolit, aby se neonacistická strana dostala do vysoké politiky a chopila se moci. Po nárůstu vlivu v politice by strana jistě velice rychle změnila svůj oficiální program a začala by tvrdě vystupovat proti ideologickým nepřítelům strany. Problém by to zejména znamenalo pro imigranty a nepřizpůsobivé menšiny (zejména Romy, apod.).

Ačkoliv se krajní pravici stále nedaří uspět na české politické scéně, tak by nebylo dobré ji podceňovat. To stejné platí i pro krajně pravicová hnutí. V této nelehké době (provázené v současné době především migrační krizí) je za nezbytné zachovat chladnou hlavu a racionální myšlení, tak abychom o sobě mohli za několik let či desetiletí hrdě prohlásit, že jsme si i přes nepřízeň doby udrželi morálku a nesklouzli k nějakým otřesným nelidským činům. Historie nám mnohokrát ukázala, co může přijít, proto bychom se z ní měli poučit a neopakovat stejné chyby. Pro současnost a následující roky bude nejvíce určující stav ekonomické, politické a společenské situace na našem území. Jak na tento stav bude reagovat česká krajní pravice a občané této republiky ukáže až čas.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

DANICS, Štefan. *Extremismus*. Praha: Triton, 2003. 62 s. ISBN 80-7254-454-3.

DANICS, Štefan; Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2017, 420 s. ISBN 978-80-7452-122-5.

DOČEKALOVÁ, Pavla. *Radikalismus a jeho projevy v současném světě*. Kolín: Nezávislé centrum pro studium politiky, 2007. 336 s. ISBN 80-86879-08-9.

FUNKE, M. *Extremismus und offene Gesellschaft. Anmerkungen zur Gefährdung und Selbstgefährdung des demokratischen Rechtsstaates* In FUNKE, M. (Hrsg.): *Extremismus im demokratischen Rechtsstaat* Ausgewählte Texte und Materialien zur aktuellen Diskussion. 1978. s 26.

HERCZEG, Jiří. *Meze svobody projevu*, Praha: Orac, 2004. 143 s. ISBN 80-86199-94-0.

CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

Chmelík, Jan. *Extremismus s jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Nakladatelství Linde, 2001. 172 s. ISBN 80-7201-265-7.

CHARVÁT, Jan. *Demokracie versus extremismus – výchova k aktivnímu občanství: teoretická část*. Praha: Asi-milovaní, 2013. 176 s. ISBN 978-80-905551-0-5.

MAREŠ, Miroslav; BASTL, Martin; SMOLÍK, Josef; VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. 288 s. ISBN 978-80-247-3797-3.

MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. 655 s. ISBN 80-86598-45-4.

MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: MVČR, 2006.

NESVATBA, Petr. Slovník základních pojmů z filosofie. Praha: Nakladatelství Fortuna, 1999. 152 s. ISBN 80-7168-627-1.

NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Edited by Jan Musil. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Themis, 2003. 407 s. ISBN 80-7312-018-6.

SARTORI, Giovanni. *Srovnávací ústavní inženýrství*.: Praha: SLON, 2011. 238 s. ISBN 978-80-7419-048-3.

TÓTH, Rastislav; KRNO, Svetozár; KULAŠÍK, Peter. *Stručný politologický slovník*. Bratislava: Uniapress, 1991. 79 s. ISBN 80-85313-08-1.

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 319 s. ISBN 978-80-7380-427-5.

Zámek, David. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. / David Zámek – Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. – 197 s. ISBN 978-080-7380-429-9.

Elektronické zdroje

DANICS, Štefan; KAMÍN, Tomáš. *Extremismus, rasismus a antisemitismus: druhé, rozšířené vydání*. Praha: POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE – Fakulta bezpečnostního managementu – katedra společenských věd 2008, [cit 2018-2-9]. dostupné z WWW: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:3f0bda20-d62a-11e5-9ce1-005056827e51?page=uuid:750ceee0-f842-11e5-8d5f-005056827e51>.

Dělnická mládež [online]. *O nás, Náš program*, [cit 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>.

DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti [online]. *Kdo jsme*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/kdo-jsme>.

DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti [online], *Předáci DSSS v čele s Vandasem odsouzení za projevy k podmíněným trestům*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://old.dsss.cz/predaci-dsss-v-cele-s-vandasem-odsouzeni-za-projevy-k-podminenym-trestum>.

DĚLNICKÁ STRANA [online]. *Program Dělnické strany*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=103.

DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti [online]. *Programová listina*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/programova-listina>.

DĚLNICKÁ STRANA sociální spravedlnosti [online]. *Preambule*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://old.dsss.cz/program>.

DĚLNICKÉ LISTY [online]. Ročník 1. / číslo 2. / 1. října 2003, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://delnicka.strana.sweb.cz/delnickelisty/2-1.htm>.

DS [online]. *Historie Dělnické strany*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151.

Je čas na změnu, [online]. *DSSS.cz*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://old.dsss.cz/je-cas-na-zmenu>.

MINISTERTVO vnitra České republiky. Extremismus: Souhrnná situační zpráva 3. čtvrtletí roku 2017 [online]. Praha: MVČR, © 2010 [cit 2018-02-01] dostupné z: WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Co je extremismus* [online]. © 2010 Praha: MVČR [cit 1.2.2018]. dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

NĚMEC, J. – LEHOVCOVÁ SUCHÁ, L. Soud zrušil Dělnickou stranu. Chtěla rozvrátit stát. *Aktuálně.cz* [online], [cit 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=660985>.

NOVOJIČÍNSKÝ deník.cz [online]. *Dělnická strana zneužila logo Tatry*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: https://novojicinsky.denik.cz/zpravy_region/delnicka-strana-zneužila-logo-tatry20090113.html.

Parlamentní listy, [online]. *Jediný Rom v Dělnické straně: Nejsme rasisté. Cikáni jsou ale vyžírky*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW:

<https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Jediny-Rom-v-Delnicke-strane-Nejsme-rasiste-Cikani-jsou-ale-vyzirky-213952?diskuse&parent=1298176>.

Prohlášení Tomáše Vandase k senátním volbám, *DSSS. cz* [online]. © 2010 [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/prohlaseni-tomase-vandase-k-senatnim-volbam>.

Prohlášení Tomáše Vandase ke komunálním volbám, [online]. *DSSS.cz*, [cit. 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.dsss.cz/prohlaseni-tomase-vandase-ke-komunalnim-volbam>.

Česká republika. Rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 4. 3. 2009, [online]. Pst 1/2008-66. [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0001_0Pst_0800066A_prevedeno.pdf.

SMYČKOVÁ, Lenka. *Bud' hvězdou, vyhláš válku režimu*. Jako Dělnická strana. *aktualne.cz* [online]. © 2009 [cit. 2018-02-01]. dostupné z WWW: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=629929>.

Údajné napadení zpěvačky Gravesové je provokací vůči DSSS, [online]. *DSSS.cz*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/udajne-napadeni-zpevacky-gravesove-je-provokaci-vuci-dsss>.

Útok na Tonyu Graves nezůstane bez trestu, [online]. *Česká televize*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/187952-utok-na-tonyu-graves-nezustane-bez-trestu/>.

Vandas zvolen předsedou DSSS. *V Praze se konal sjezd strany. Do vedení míří i Zaremba a expolanec Šmucr*, [online]. *DSSS.cz*, [cit 2018-02-01]. dostupné z: WWW: <http://www.old.dsss.cz/vandas-zvolen-predsedou-dsss>.

Varianty [online]. *Nacionalismus*, [cit. 2018-3-7]. Dostupné z WWW: <https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/27-nacionalismus>.

Varianty [online]. *Etnocentrismus*, [cit. 2018-3-7]. Dostupné z WWW: <https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/5-etnocentrismus>.

Legislativní dokumenty

Česká republika. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: Sbíрка zákonů. 2009, částka č. 11/2009 Sb., dostupný také z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

Česká republika. Zákon č. 141 ze dne 29 listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: Sbíрка zákonů České republiky. 1961, částka č. 66/1961 Sb., dostupný také z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>.

Česká republika. Zákon č. 153 ze dne 7. července 1994 o zpravodajských službách České republiky. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1994, částka č. 49/1994 Sb., Dostupný také z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-153>.

Ostatní zdroje

Bach, M. *Dělnická strana*, Brno: 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, fakulta Sociálních studií, katedra politologie. Vedoucí práce: PhDr. Josef Smolík, Ph.D. Dostupné také z WWW: https://is.muni.cz/th/182443/fss_b/.

Pokyn ministra vnitra č. 33 ze dne 30. 4. 1999 ke zvýšení postihu trestných činů a přestupků s rasistickým či jiným extremistickým podtextem. Pokyn ředitele Úřadu vyšetřování pro ČR č. 1ze dne 1. 6. 1999, kterým se stanoví organizace vyšetřování rasově motivované trestné činnosti. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 100/200 ze dne 6. 6. 2002, kterým se upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě

ŠLEMENDOVÁ, B. *Pravicový extremismus v kontextu demokracie*, České Budějovice, 2015. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, fakulta Teologická, Katedra etiky, psychologie a charitativní práce. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Roman Míčka, Th.D., Ph.D. Dostupné také z WWW: https://theses.cz/id/ktu9c7/B._lemendov_DP.pdf.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2001, kterým se upravuje postup při provádění policejních akcí, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 29/2002.

Seznam zkratk

AN – Autonomní nacionalisté

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

DL – Dělnické listy

DM – Dělnická mládež

DS – Dělnická strana

DSSS – Dělnická strana sociální spravedlnosti

EU – Evropská unie

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

NATO – North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)

NO – Národní odpor

NPD – Národně demokratická strana Německa

NS – Národní strana

NSDAP - Národně socialistické německé dělnické strany

NSS – Nejvyšší správní soud

OS-DS – Ochranné sbory Dělnické strany

RM – Republikánská mládež

RMS – Republikáni Miroslava Sládka

RS – Republikový sněm

SPR-RSČ – Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa

SORČ – Strana občanů Republiky české

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obr. 1 - Hlavní myšlenkové proudy	16
Tab. 1 - Volby do Poslanecké sněmovny	32
Tab. 2 - Volby do Evropského parlamentu	32
Tab. 3 - Volby do obecních zastupitelstev	32
Obr. 2: Úvodní strana na Facebookovém profilu strany DSSS	33
Obr. 3: Titulní strana Dělnické listy č. 42 (září – říjen).....	34
Obr. 4: Titulní strana knihy „15 LET BOJE“	35
Obr. 5: Tomáš Vandas	36
Obr. 6 Současné logo DM - používané variace	38
Obr. 7: Znak Národního sjednocení.....	45
Obr. 8: Znak Dělnické strany	45
Obr. 9 Znak Českého hnutí za Národní jednotu	45
Obr. 10: Znak Republikánů Miroslava Sládka	45
Obr. 11: Znak občanského sdružení Vlastenecká fronta.....	45
Obr. 12: Znak organizace Národní čest	45
Obr. 13: Znak Národní strany.....	45
Obr. 14: Znak Práva a spravedlnosti.....	45
Obr. 15: Logo DS	46
Obr. 16: Srovnání loga DS se symboly DAF a FAP	46
Obr. 17: Logo Nové síly.....	47
Obr. 18: Srovnání plakátu DS a NSDAP	47
Obr. 19: Logo OS DS.....	48
Obr. 21: Současná loga DSSS	48
Graf č. 1: akce politicky motivovaných hnutí	51
Tab. č. 4: Počty skutků.....	54
Tab. č. 5: Počty stíhaných osob	54